

מזל התאחדותנו

יוצא לאור

ע"י התאחדות אברכים חסידי סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגדוק שליט"א

בני ברק - אלעד

שנה י"ד גליון תרנ"ח

אחרי קדושים

י' אייר תש"ע

קדושים תהיו כי קדוש אני

טיפות זיעה נטפו מעל פניו המיוזעות של הכפרי כאשר עבד בתוך שדהו בהריש וכשבהמתו עוזרת לו בעבודתו הקשה בהרישת הקרקע וכך זכה בכסף לראות ברכה בעמלו ולכלכל את ביתו על מי מנוחות.

ביום בחיר אחד נאבדה בהמתו ממנו וכל החיפושים אחריה עלו בתוהו, הכפרי הסתובב לו עמוף ביוגן קודר ואובד עצות כי נשבר מטה לחמו ומו יעזור לו בכל עבודתו בשדה, להביא טרף לביתו.

כעבור זמן מה נילה הכפרי לתדהמתו שבהמתו נמצאת בחצר הכירו, תיכף ומיד קפץ לשם בכדי לקחת את שלו ולהביאה לתוך שדהו, כראות השכן את מעשהו צעק עליו: גנב, האיד אתה מעיז ליכנס לתוך חצר הכירך שלא ברשות וליגנוב משם את בהמתו...

הלה השיב לו כי בהמה זו שלו היתה ונאבדה ממנה ורק עכשיו הבחין שהיא נמצאת בתוך שדהו, על כן רוצה הוא להחזיר את אבידתו, השכן התכחש ואמר: לא דובן ולא יער, בהמה זו שלי היתה מימים ימימה...

הכפרי שהיה בטוח בטענתו, הציע לשכינו לערוך נסיון בשל מי הצדק, ופנה ואמר לו: הבה נפתח את שער החצר, והיה אם הבהמה היא אמנם של בעל החצר שבה היא נמצאת עתה, הרי בוודאי שהיא תשאר במקומה, אכן היא תמהר לצאת ותלך לחצרי שאליו היא הורגלה זה זמן רב, אזי זה סימן וראיה שהצדק עמדי ואקח אותה מן הדין.

בלית ברירה הסכים השכן להצעת הכפרי, ואמנם עד מהרה הוברר שמקומו של הבהמה היה בחצר הקודמת והיא מיהרה אל מקומו הראשון שאליו היתה רגילה מימי קדם.

והנמשל מובן, ישראל עם קדושים אוהבים את התורה ומצוותיה, אלא שהם הדופים וסחופים מעמל הפרנסה הרובצת עליהם בכל ימות השבוע, לכן במשך ימות השבוע כמעט ואין זמנם בידם לעסוק בלימוד התורה הקדושה, אולם מקומם האמיתי אינו בתוככי החומריות, נפשם עורגת ומבקשת להגיע אל ה' ולמעום מתענוג הרוחני של התהו"ק.

כאשר בא שבת בא מנוחה נפתחה הדלת בפניהם וישראל עם קדושים ממהרים לבתי כנסיות ולבתי מדרשות כדי ללמוד תורה ולמלא את נפשם השוקקה בתורת ה', אזי הוברר הדבר למפרע שהם אינם שייכים לעולם התוהו של החומריות.

והוא הדבר אשר אמר הכתוב 'קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלוקים' והנכם חלק אלוקי מומעל, והראיה הוא "את שבתותי תשמורו" שאע"פ שבימות החול לא ניכר עליכם הקדושה, מ"מ בשבת קודש כשאין דאגת הפרנסה מכרסמת בליבו יוכל כל אחד להיטהר ולהתקדש בקושה של מעלה.

תוכן העניינים

- לקח טוב ..... עמוד ב'
- שבת בשבתו ..... עמוד ג'
- דבש תמרים ..... עמוד ה'
- בשפתי צדיקים ..... עמוד ז'
- פרפראות להכמה ..... עמוד ט'
- והרשת והקרת ..... עמוד י'
- חוקים להורותם ..... עמוד י'
- פניני התורה ..... עמוד י"ב
- הילולא דצדיקיא ..... עמוד י"ד
- דבר בעתו ..... עמוד י"ז
- דברות קודש ..... עמוד כ"ט

להכנסת מודעות, ברכת מזל טוב,

הנצחת שם, לעילוי נשמת

ולכל שאר עניני המערכת

הארות והערות וכדו'

אפשר לפנות

להר"ד אלטער אשר אנטשיל

אילאוויטש הי"ו

011-972-527648437

קהל יטב לב ד'סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

בני ברק

אשרינו מה טוב חלקינו אדונינו בר יוחאי

טייערע ברידער תלמידים חסידים ואנשי מעשה שיחיו

שטייענדיג פאר'ן גרויסן טאג ל"ג בעומר

ווען אנשי שלומינו קהל יטב לב ד'סאטמאר פארן אי"ה ארויף זיך צו משתטח זיין ביים ציון המצויינת פון התנא האלוקי רשב"י זיעועכי"א

ווילן מיר מעלדן אז עס איז מעגליך אנטייל צונעמען
אין די הוצאות הסעודת הילולא רבתי
וואס וועט פארקומען אין עיצומו של יום ל"ג בעומר
פאר'ן גאנצן ציבור אנ"ש ק"ק יטב לב ד'סאטמאר אין בני ברק יצ"ו

אנטייל צו נעמען אין די הוצאות הסעודת הילולא קדישא
קען מען זיך ווענדן
צום חשוב'ן עסקן פון כולל עצי חיים צדקת רבי מאיר בעל הנם
הר"ר **נפתלי הירצקא שווארץ הי"ו**

אויפן סעל. 845.6625074

עס איז איבעריג ארויסצוברענגען וואספארא גרויסע געלעגנהייט עס איז זיך צו משתתף זיין אין די הוצאות הסעודת הילולא קדישא לטובת נשמתו פונעם תנא האלוקי זי"ע.

וכדאי הוא רבי שמעון לסמוך עליו בשעת הדחק ער זאל מליץ טוב זיין בעדינו מ'זאל מיר זוכה זיין צו פועל'ן ישועות און רפואות און זוכה זיין צו ביאת גוא"צ ומלכינו בראשינו בכ"א.

בכבוד רב

הנהלת הקהילה

לקח טוב

ליקוטים יקרים, מפי סופרים וספרים, ע"ד מוסר והסידות נאמרים

קדושים תהיו, יכול כמוני ת"ל כי קדוש אני ה' אלקיכם, עד"ש בכפרי הו"ה יש פורשין מן העולם לאהבת העולם כדי שיצא להם שם מופלג בדורו וכו' ע"ש, וזה המור יותר מן המשתמשים בעולם, ועד"ש בכפר אבן שועיב, חולי רע היוצא מן השכל החושב שהוא המעולה על כל בני דורו ומעומטין הן בעולם שאין חושבים בלבם כפריעה הרשע שהוא אלה עכ"ל, ור"ש יכול כמוני שתהא אלוה ע"י פרישתך, ת"ל כי קדוש ר"ל אמתי תקרא קדוש כשאני ה' אלקיכם וקדושתו למעלה מקדושתכם, ותהי קדוש לקבל עליך עול מלכות שמים, ולא שתהיה אלוה בלעדי.

(צמח ה' לצבי)

קדושים תהיו וכו', דיש שלשה שותפים באדם וכו' אביו מוריעו עצמות וגדלים, אמו מרעית עור ובשר, והקב"ה נתן בו רוח ונשמה, והנשמה חלק אלוקי ממעל אינה חפיצה ברע, ורק מחלק האב ואם בא האדם לרע עבירה ה"ו, וזה שאמר הכתוב קדושים תהיו, כי יש בכם נשמה קדושה, אך איש אמו ואביו תירא, שכל אדם יירא מחלק אב ואם שיש בו, שלא יבוא על ידי חלקים אלו לרע הטא חלילה.

(אוהב ישראל)

איש אמו ואביו תירא, י"ל בדרך צהות בלשון אשכנז, אמו ואביו פי' מוטער און פאמער, ור"ל שתתיראו פאר'ן מותר און פאר'ן פמור.

אל פני הכפורת אשר על הארון וכו', הכפורת לשון כפרה שהתשובה והחרטה מכפרת עון אשר על הארון ר"ל קודם לימוד התורה יתחרט ויתודה על עוונותיו, ויהי לימודו לרצון לפני ית"ש, וארון רומז על התורה, ע"ש שמונתה בארון, זה העיקר, ואמר הכתוב, כי בענין פי' גם אם עשה לעצמו מסך המבדיל, אעפ"כ אראה על הכפורת פי' ע"י התשובה והחרטה יראה אליו השי"ת לקבלו, ולא ימות שגדול כח התשובה שמארכת ימים, ואין לך דבר הקוים בפני התשובה.

ואהבת לרעך כמוך, אר"ע זה כלל גדול בתורה, היינו שעי"י שיקיים ואהבת לרעך

כמוך נעשה הכלל גדול בתורה כמאמר הו"ל אותיות ישראל ר"ת יש שישים ר"בוא אזהרות לתורה, וכל בר ישראל יש לו אות ושורש בתורה, וכשישראל מתחברים כאחת אזי ניתוסף הכלל בתורה, וניתוסף חידושים בתורה אכ"י.

(בית אהרן)

הדרך הנכון לה' הוא ארוכה וקצרה לעלות לה'

בקרבתם לפני ה' וימותו, שכתב הרב בעוללות אפרים, ביאר הגמ' ר' יהושע בן גנניה נצחו תינוק שהורה לו ב' דרכים, אחד קצרה וארוכה, ואחד ארוכה וקצרה, ביקש לילך בקצרה וארוכה, כיון שהגיע לעיר שהן מוקפות גנות ופרדסים והורתי לאהורי וכו', כי יש ב' דרכים לאדם בעל בחירה, אחד קצרה וארוכה, הוא דרך הרשעים שלוח שנראה להם כי קרוב ה' להם, אמנם סופן יסורים ורב הדרך בינם לבין אלקיהם, ודרך ה' הוא דרך הצדיקים מוחלפת השיטה, שתחילתן יסורים ונראה כאילו רחוק ה' מהם, ומסופן שלוח וקצרה להם הדרך לעלות לה', וזה ששאל לילד באיוו דרך לילך לעיר אשר ה' שמה, ומתחילה ביקש לילך בקצרה וארוכה, כי המדת עוה"ז נראין לעין הנשמי מיד לשעתי, מה שאין בן עוה"ב עין לא ראתה, וכיון שבא לעיר הפסיקו גנות ופרדסים, והוא משל לתענוגי עוה"ז שמבדילין בינו לבין העיר אשר ה' שמה, והורתי לאהורי בתשובה, לכלתי היות מן הכחות הטועים, ובוה יובן בקרבתם לפני ה', שכתבו להם קרובים לפני ה' לך וימותו, כי הדרך ארוכה וקצרה הוא הנכון לפני ה'.

(תולדות יעקב יוסף)

מפני שיבה תקום, ע"ד דא"ו אשרי ילדותינו שלא ביישה וקנותינו, והוה מפני שיבה קודם, דילך תקום היינו בילדותך תתחיל לילך בדרך ה', ואו והדרת פני זקן שלא ביישה וקנותינו, והוה ואברהם זקן בא בימים היינו עם כל ימינו אף ימי חילדות.

(דגל מחנה אפרים)

לא תשנא את אחיך בלבבך, פי' בגלל הלב טוב שיש לך, לא תשנא בגללו את אחיך, כאשר תראה שהוא לקוי בוה.

(הס"ק מעצוביטש ז"ע)

ואת הקוית תשמרו ללכת בהם אני ה', עפי"מ שכתב בקדושת לוי בשם הבעש"ט ז"ע על הכתוב ה' צלך, היינו שמה שהאדם עושה למטה, הוא גורם שגם למעלה יעשה הקב"ה זאת, כצל מה שהאדם עושה, וכמאמר הכז"ל שהקב"ה יושב ושונה כנגדו, וזה הפי' תשמרו ללכת בהם אני ה', היינו אם הוא עושה ומעורר למטה, כן אני עושה למעלה.

(כנסת יחזקאל)

לא תשנא את אחיך בלבבך וכו', וי"ל דרשע מותר לשנאותו, ואינו מהוייב להוכיחו כשיודע שאינו מקבל תוכחה, ובמי שיש לתלות שעשה בלא דעת או מחמת תאוותו שנברה עליו, יש לשלוח אותו יקבל תוכחה שלא יעשה כן, ומי שהטא מחמת חוסר אמונה לא יועיל כלום, ואמונה היא בלב, ע"כ

אמה"כ כל זמן שהיא אחיך אפי' רק בלב שמאמין אמור לשנאותו, ומצוה להוכיחו, וזהו לא תשנא את אחיך בלבבך רק הוכח תוכיח את עמיתך, ולא תשא - בהעדר תוכחה - עליו חטא כי מי שיש בידו למחות נתפס, אבל כשתוכיחו אין עליך חטא.

(קץ לוד)

מכל הטאתיכם לפני ה' תטהרו, ר"ל החטא הגדול מכל הוא לפני ה' ר"ל כמה שמדמים בעצמכם שאתם במדרגה שעומדים לפני ה' בזה תשיבו.

(אילנא דחיי)

לא תשנא את אחיך בלבבך וכו', ואם תוכיח לאחד ולא ישמע לך וילך בדרך לעלתו ויפול ברע ח"ו, אעפ"כ לא תקום ולא תמור לא יהיה לך נקמה עליו בשביל שלא שמע לעצתו ולא תשמה במפלתו ה"ו, רק ואהבת לרעך כמוך, כמו אם אתה תחטא ותכשל ח"ו לא יהיה לך נקמה על עצמך, כן לא יהיה לך נקמה על רעך.

(דברי יחזקאל)

אשר יעשה אותם האדם וחי בהם, וחי בהם, היינו להשקיע את כל החיים בתוך המצוה כשעוסק עם המצוה, לפיכך הדין שהעוסק במצוה פמור מן המצוה, שכבר השקיע כל חייו במצוה בה הוא עוסק וממילא אינו יכול עוד לעסוק במצוה אחרת.

(חידושי הר"ם)

ושמרתם את הקוית ואת משפטי וכו', שהתורה מלמדת מוסר גדול לאדם שיעשה מצוה בלא שום פסולת רק כולו טהור, ובפרט תשובה צריך לעשותה בשלימות, וזהו ושמרתם את הקוית ואת משפטי לעשות תמיד בשלימות, וחי בהם אזי יהיה לו היות בהמצוה, ובא לציון גואל.

(תורת המגיד מולאטשוב)

הכינו

יום חינוך הטהור
להצלת מוסדותינו הק' יטב לב בארה"ק

א' פרשת במדבר
כ"ה אייר

ביטע האלטן פריי דעם דאטום

מוסדות
יטב לב
בארה"ק

א' במדבר • כ"ה אייר
באולם ראוז קעסטעל

קול תפילה

אמרות קודש בעניני תפילה נאמרים על פרשת השבוע ערוכים וסדורים

לכא אל הקדושה צריכין גם תפילה

ואל יבא בכל עת אל הקדש. הרב הצדיק הקדוש מלובלין זצוקלה"ה, פירש על פי מאמר רבותינו ז"ל (כתובות ג.) על הפסוק (תהלים קז, א) אשרי שומרי משפט עושה צדקה בכל עת, איזהו העושה צדקה בכל עת, זהו המפרנס בניו ובנותיו. ועל פי זה יבואר הכתוב ואל יבא בכל עת אל הקדש, פירוש שעל ידי העובדא של בכל עת לחודא, רצה לומר של מצות פרנסת בני ביתו, בזה לבר אין יכולים לבא אל הקדושה, אבל צריך לעסוק בתורה ותפילה ומעשים טובים, עד כאן, דבר פי חכם חן.

מולות ימק

כפי הכנתו כן תפילתו

כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו. נוכל לפרש על דרך הרמז, דאינא בספרים אשר לפי הכנת האדם קודם התפילה, טובב הולך תפילתו אחר כך, אם משכים האדם בבוקר והולך לעסקיו או מתן ומשא ושוכח מהבורא ברוך הוא, ובפרט אם מדבר דברים בטלים חס ושלום, אלו המחשבות בעצמם מבלבלים תפילתו, אבל אם מעת קומו ממטתו מכין עצמו להיות מעבדי ד', בתורה ובמזמורי תהילים ובמחשבות קדושות, ומתודה על עונותיו ועושה תשובה שלימה עליהם, אז אין מבלבל אותו שום מחשבה זרה, ואדרבה מוסיף והולך קדושה, ומתלהב יותר כל אחד לפי מדרגתו לעבודתו יתברך שמו. וזה שאמר הכתוב כי ביום הזה, דקאי על כל אדם ובכל זמן כל יום ויום שעומד בו, יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם, שאם האדם מכין עצמו בבוקר בתורה ובתשובה על כל עונותיו ובטהרת המחשבה כנזכר לעיל, אז לפני ד' תטהרו, פירוש על ידי זה בשעה שאתה עומד לפני ד' היינו 'תפילה', כמו שכתוב (בראשית יח, כג) ואברהם עודנו עומד לפני ד', תטהרו היינו שלא יבלבל אתכם שום מחשבת פיגול, ויהיה טהורה עומדת לעד, השם יתברך יעזור שיקויים בנו וטהר לבנו לעבדך באמת.

קב וקי

אם לא מתפלל על חבירו נוזל אותו

לא תעשק את רעך. היינו כל דבר טוב שיוכל להאדם להמציא לחבירו ולא ימציא לו, נקרא 'עושק אותו'. ואף תפילה שיוכל האדם להתפלל אל ה' בעד חבירו ולא מתפלל בעדו עושק אותו, כמו שמצינו בשמואל שאמר (שמואל א, יב, כג) אנכי חלילה לי מחטא לה' מחדול להתפלל בעדכם, ודרש הגמרא (ברכות יב) כל זה שיוכל להתפלל בעד חבירו ואינו מתפלל נקרא חוטא.

מי השלום

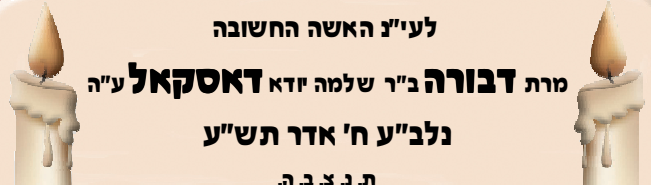
כש"ע א"ח סימן קנ"א סעיף א' בתי כנסיות ובתי מדרשות אין נוהגין בהם קלות ראש כגון שחוק והיתול ושיחה בטילה וכו', וכתב מגן אברהם בשם סמ"ק בעון זה נהפכין הבית הכנסת לבית נכרי חס ושלום האר"י היה נזהר מאוד שלא לדבר בבית הכנסת רק תפלתו. אפילו דברי מוסר ותשובה לא דיבר פן ימשך ממנו דברי חול. ספר כוונות.

ספר מודא מקדש לרב ייבי

תחת אחד השיחים סיפר מרן רבינו הק"י בעל כרך משה זי"ע מקדושת הרב מנאסאד זלה"ה, וסיפר מה שמע מהרב מריסקאווא ז"ל, ששבת פעם בשב"ק אצל הר"ה"ק רבי אברהם שלום מסטרופקוב, בעת שהיה שם גם הרב מנאסאד, וכיום שב"ק כיבד הרב מסטרופקוב את הרב מנאסאד שידרוש לפני הקהל, ומיאן הרב מנאסאד בתחילה עד שהפציר בו הרב מסטרופקוב, פתח ואמר, הנה בשמים ישנם שני מיני מקטריגים מהסט"א, אחד זכר ואחד נקיבה, וע"י מה שנזכרים שלא להפסיק באמצע התפילה בשחות בטילות, עי"ז מפרידים ביניהם ומכניעים את מקטריגים האלו, ואם ח"ו אינם נזהרים ומשיחים בשעת התפלה, אז מוכרחים לערוך מלחמות כדי להכניעם, כי מה שאין משיחין בשעת התפילה, זה הוא עיקר המלחמה היותר מועיל נגדם, וזהו פי' דברי חז"ל במסכת סוטה השח בין תפילה לתפילה חוזר מעורכי המלחמה, כי השח באמצע התפילה צריך לערוך מלחמות הרבה כנגדם, וכאשר שמע הרב מסטרופקוב את דבריו נהנה מאד, ואמר זאת היתה כוונתי שיאמר, ומעתה כל מי שישח באמצע התפילה לא אניחני להתפלל בבית מדרשי.

אלה מסעי דף קס"א

לעי"ז האשה החשובה

מרת דבורה ב"ר שלמה זדא דאסקאל ע"ה

נלב"ע ח' אדר תש"ע

ת.נ.צ.ב.ה.

בדיבור זבמעשה

פארגאנגענעם זונטאג
האבן טויזענטער אנ"ש מקיים געווען מצוות

מחאה בדיבור

קעגן דעם שענדליכן אקט פון
השתמטות מדין תורה
והליכה לבג"ץ הציוני

דורכן מיטברענגן
לכה"ם

\$250

צום "יטב לב דינער"
מחזק צו זיין די הנהלת המוסדות בארה"ק

קומענדיגן
זונטאג במדבר
וועלן מיר מקיים זיין מצוות

מחאה במעשה

**יום
חינוך
הטהור**

לחנן קיום מוסדותינו הק'
"יטב לב דרבינו זאלי"
טהור יסוד החינוך הטהור
בארץ הקודש

מוסדות
יטב לב
בארה"ק

א' במדבר • כ"ה אייר
באולם ראוז קעסטעל

שבת בשבתו

אמרות קודש בעניני שבת נאמרים, על פרשת השבוע ערוכים וסדורים

האב והאם ורק חלק אחד מאת הקב"ה א"כ הרי עלול שיתבטל נפש הקדושה חד בתרי, אמנם י"ל עפ"מ"ש חז"ל שבכל שבת ושבת זוכים לקבל נשמה יתירה מן השמים ובכן על ידי שהאדם מקבל ביום השבת נשמה יתירה, שוב אין כאן רוב נגד נפש הקדושה שהרי יש בו שני חלקים גם מאת הקב"ה, ובכח זה יכול להתגבר על חלקת אביו ואמו ולהשמר מידי עבירה ועון. וזה שאמר הכתוב קדושים תהיו, כי יש בכם נשמה קדושה חלק אלוה ממעל אכן איש אמו ואביו תיראו שצריך האדם להתיירא משני החלקים של האב והאם לבל יבא על ידיהם לידי חטא, ושמא תאמר האיך יוכל האדם להגביר נפש הקדושה נגד חלקת אביו ואמו שהם הרוב, לה אמר ואת שבתותי תשמור, כי בשבת קודש זוכה האדם לנשמה יתירה, ועל ידי זה יש בו שני חלקים מאת הקב"ה ויוכל להתגבר על שני החלקים של האב והאם.

בשמירת שבת יזכו לטעום טעם לעולם הבא

את שבתותי תשמורו, ידידוע כל ימות החול צריכין לעבוד לזכות לקבל קדושת השבת, ובשבת צריכים לעבוד שיזכה ליום שכולו שבת, לביאת המשיח במהרה בימינו, וכמו שאנו אומרים בשבת, הרחמן הוא יזכינו ליום שכולו שבת כו', כי בהריחו ריח ניחוח מהשבת דלתא, יבחין הקדושה והטעם שירגיש ביום שכולו שבת וזהו אמרו את שבתותי תשמורו, שתזכו לשמור את שני השבתות כנ"ל. (דעת משה)

בשבת אין אנו דואגים על חורבן הבית

את שבתותי תשמורו ומקדשי תיראו, יש לפרש על דרך מה שכתוב "שישו אתי משוש כל המתאבלים עליה, כי מי שמצטער על חורבן בית המקדש זוכה ורואה בשמחתה, ומי שאינו מתאבל אינו זוכה ורואה בבשמה, ולזה מורה לנו התורה מעלת השבת שאנו מתפללים על זה, שלא תהא צרה ודאגה ביום מנוחתינו, ואיך נזכה לראות בשמחת ירושלים, אכן מעלת יום השבת שהשכינה שורה בתוך בני ישראל ואיך אנו רשאים לדאוג על החורבן. וזה שאמר את שבתותי תשמורו לשמוח ביום השבת ואף על פי כן ומקדיש תיראו שנוכה לראות במהרה בבנין בית המקדש, אמן (תפארת שלמה)

**מפני סיבות טכניות לא מופיע בשבוע זו
מדור "משולחן מלכים"
ועם הקוראים הסליחה**

לקיים את השבת בכוונה כי כך צוה ה"א

כמעשה ארץ מצרים אשר ישבתם בה לא תעשו, נ"ל דפ' ואתחנן כ' שמור את יום השבת לקדשו כאשר צוך ה' אלקיך, ולכן נאמר כאשר צוך ה"א דבמ"ר כ' פ' שמות בפ' וירא בסבלותם ראה שאין להם מנוחה הלך ואמר לפרעה מי שיש לו עבד אם אינו נח יום אחד בשבוע הוא מת ואלו עבדיך אם אין אתה מניח להם יום א' בשבוע הם מתים אמר לו לך ועשה להם כמו שתאמר הלך משה ותקן להם את יום השבת לנוח ע"כ. והנה במצרים ה' כוונת ישראל בשביתתם ביום ז' לנוח מכבוד המלאכה ומעבודה קשה שה' מצרים משעבדים בהם בימי חול, והגם דבאופן זה ג"כ לא עברו על לא תעשה כל מלאכה דהא גופם נח ולא עשו מלאכה מכל מקום לא מקיימו בדרך זה מצות שבת כתיקונה דהטעם אמיתי של שמירת שבת הוא יען כי ששת ימים עשה ה' וכו' וינח ביום השביעי וגם זכרת כי עבד הייתי וגו' וזו שמור וכו' כאשר צוך ה"א - והנה השביתה בשבת נקראת עשי' כמ"ש לעשות את השבת, ולפ"ז אמר הכתוב כמעשה ארץ מצרים לא תעשו הקב"ה הזהיר את ישראל שלא יעשו כמו שעשו במצרים אשר ישבתם בה, תיבת ב"ה נוטריקון ביום השביעי, ר"ל שביתתם במצרים ביום השביעי ה' כמו האוה"ע להבדיל רק לנוח מעבודת הפרך ולמצא מרגוע לנפשם, אבל הם לא יעשו כן רק כאשר צוך ה"א כנ"ל.

(זכור ושמור)

בשבת זוכים להתקרב לה' להיות בבחי' בן

איש אמו ואביו תיראו, להבין הסמיכות לואת שבתותי תשמורו, יש לומר על דרך זה, דהנה בששת ימי החול האדם הוא בבחינת עבד להקדוש ברוך הוא, ובשבת קודש הוא בבחינת בן שזוכה להתקרב יותר, ועל כן שבת הוא אותיות בשת, כי הוא מצד הטבע שהבן מתבייש מאביו, ועל כן לבטל הרעויות רעים, ראוי לצייר דמות דיוקנו של אביו, וזהו על דרך מאמרים ז"ל גבי יוסף (פסטה לה) שראה דמות דיוקנו של אביו כדאיתא בספ"ק וזהו הסמיכות איש אמו ואביו תיראו, לואת שבתותי תשמורו, לרמוז שבשבת קודש אי האדם הוא בבחינת בן להקדוש ברוך הוא והוא לו בבחינת אב וזוכה להתקרב יותר ודי להבין.

(אהבת שלום)

ע"י הנשמה יתירה של שבת יזכו להתגבר על הרע

איש אמו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמורו, ונראה בהקדם דברי הגמ' ת"ר שלשה שותפין יש באדם הקב"ה ואביו ואמו, וכתב באוהב ישראל בפרשתן כי הנשמה שהוא חלק הקב"ה היא קדושה ואינה חפיצה ברע ורק מחלק האב והאם בא האדם לידי עבירה וז"ש איש אמו ואביו של אדם יירא מחלק אב ואם שיש בו שלא יבוא על ידי חלקים אלו לידי חטא חלילה, עכ"ד, אכן לכאורה יש להתבונן דמכיון שיש לו לאדם שניחלקים מן

מקפץ על הגבארי'ת
דער חשוב'ער עסקן נמרץ

מוה"ר יואל צבי הירשפעלד הי"ד

בן הרב דוד יואל שליט"א - חנוך דוד יערימאש הי"ד

איז אויפגענומען געווארן אלס

גבאי קודש, פאר די פושקעס

צדקת רבי מאיר בעל הגס

אין קרית יואל

איר קענט אים כסדר
רופן אויפן נומער

845-662-4091

אפצונעמען אנגעפילטע
און צו באקומען נייע

יטב לב פושקעס

"אינדערהיים איז נישט געווען קיין אנדערע פושקע. נאר די רבי מאיר בעל הגס פושקע. עס האט נישט עקזיסטירט קיין אנדערע פושקע" מכתב ל"ק מן רבנים הגה"מ שליט"א

געדענקט: די "יטב לב פושקע" איז טאקע די "איינציגסטע" פושקע וואס רביה"ק זי"ע האט טאלאנט אריינצונעמען וכל"ק

"ע"ם דאס איז א קלייניגקייט, יעדער זאל אריינעמען א פושקע מחזק צו זיין אונזער ישיבה אין ארץ ישראל וכו' מען זאל דאס האלטן פאר א גרויסע זאך"

(במסגרת קבלת פנים שנת תשפ"ו)

פאר א פושקע אדער אויסצוליידיגן א פולע פושקע רופט:
845-782-3091 · 718-387-1213

רבש תמרים

פנינים יקרים, מבאר הפרוה שרים, רבותינו הקדושים עצי התמרים

קדושים תהיו כי קדוש אני וכו'. במדרש איתא רבשי"ע אתה אמרת קדושים תהיו הסר ממני המות ונראה ביאורו לפי מה שפירשתי דברי המשנה דע מאין באת ולאן אתה הולך וגו' עפ"י דאח"ל נתנן עליו חומרי המקום שיצא משם, וה"מ כשדעתו לחזור, ולכן דע מאין באת והוא חומרי מקום שיצא משם, אך ולאן אתה הולך שיהיה דעתו לחזור, וכוה יתבאר מה דאיתא במדרש וירא אלוקים את כל אשר עשה והנה טוב מאוד זה המות, דאלי"כ לא היה דעתו לחזור ולא היה מתנהג כלל בקדושה לעילא, ומיהו כל זה אם אינם כאן קדושים בעצמם על כן בעינן חומרי מקום שיצא משם, משא"כ אם גם כאן קדושים אי"כ אף מקום הליכה הוא בקדושה כמו מקום שיצאו משם אי"כ לא בעינן דעתו לחזור ולכן הסר ממני המות דממילא אנו קדושים. (ישמח משה)

☆

קדושים תהיו כי קדוש אני וכו'. ובמדרש יכול כמוני ת"ל כי קדוש אני קדושתו למעלה מקדושתכם, ויוכן בהקדם דברי האוה"ה הקי' לפרש הכתוב ואתם הדבקים בהי' אלוקיכם, עפ"י מ"ש הרמב"ם הנטפל לשם לפניו מותר למוחקו, מלאחריו כגון כ"ם של אלוקי"ם אסור למוחקו והי"ה כשאר אותיות של שם שהשם מקדש, וז"ש ואתם הדבקים בהי' וללא בבחי' נטפל מלפניו כמו להי' בהי' שאין בו קדושה, כ"א בבחי' אלוקיכם, ר"ל כ"ם מאלוקיכם שאינו נמחק שהשם מקדשם, עכ"ל. וז"ש קדושים תהיו יכול כמוני בבחי' הוי"ה, ת"ל כי

קדוש אני הוי"ה שאין אות נטפל לו להתקדש לא מלפניו ולא מלאחריו, כי לשם זה אין שום אות נדבקת ונסמכת לו מלאחריו ומלפניו אין השם מקדשו, ואתם הדבקים וקדושים רק בבחי' אלוקיכם שאותיות כ"ם נטפלים לאחריו, וזה קדושתו בבחי' הוי"ה הוא למעלה מקדושתכ"ם מקדושת אותיות כ"ם. (ייטב ל"ב)

☆

קדושים תהיו כי קדוש אני ה'. ובמדרש קדושים תהיו יכול כמוני ת"ל כי קדוש אני הי' קדושתו למעלה מקדושתכם, ויתבאר עפ"י מ"ש באוהב ישראל לפרש נוסח התפלה לדור ודור נגיד גדלך ולנצח נצחים קדושתך נקדיש ושבחך אלקינו מפנינו לא ימוש לעולם ועד, דהנה אמרו חז"ל עתידין הצדיקים שיאמרו לפניך קדוש כדרך שאומרים לפני הקב"ה, כי השתא נקרא הקב"ה קדוש ולעתיד יהיו נקראים כל הצדיקים בשם קדוש, ומקשה בנמרא האיך יהיה נקרא הקב"ה לעתיד, ומשני שם שהקב"ה יהיה נקרא לעתיד קדוש לעולם ועד, וזה שאמר לדור ודור נגיד גדלך, היינו בזמן הזה, אבל ולנצח נצחים היינו לעתיד, קדושתך נקדיש, מה שאתה נקרא קדוש בזמן הזה, ולעתיד נהיה אנחנו נקראים בשם קדוש, ושלא תקשה באיזה שם יהיה נקרא הקב"ה לעתיד, על זה מסיים ושבחך אלקינו מפנינו לא ימוש לעולם ועד, ר"ל שהקב"ה יהיה נקרא לעתיד בשם קדוש לעולם ועד ע"כ, וכוה יוכן קדושים תהיו לעתיד כדברי הגמ' עתידים צדיקים שיקראו בשמו בשם

קדוש אני ואתם תקראו בשם, והוקשה לו להמדרש קושיא הנ"ל האיך יהא נקרא הקב"ה לעתיד, וז"ש יכול כמוני היינו כשהיינו נקראים בשם קדוש כמוני האיך אחי' נקרא, ויהי כמושיב כי קדוש אני קדושתו למעלה מקדושתכם, שקדושתו הוא קדושת עולמים לעולמי עד, וזה אני הוי"ה, ויהי לעולמים וקדושתו למעלה מקדושתכם. (קדושת ח"ט)

☆

ובמעשה ארץ כנען אשר אני מביא אתכם שמה ל"א תעשו. ונראה לומר דהנה מבואר בדברי חז"ל שחיבה יתירה נודעת לארצינו הקי' אצל אומות העולם, וכימי קדם היו כל יושבי תבל ושוכני ארץ מקצה העולם ועד קצהו מחשיבים מאד את ארץ ישראל, וכל רוזני ארץ וקציניה היתה משאת נפשם לשום משכנם בתוכה, ולבנות להם בה מירות פאר ושכיות חמדה לשמם ולזכרם תאות נפשם, אכן חבה גדולה זו שהכבו גוי הארצות את ארץ ישראל שנואה היא לפני המקום ב"ה, כי את כל התועבות עשו יושבי הארץ ויטמאוהו במעשים הרעים, ומשום כך צויה הקב"ה דהשמיד להרוג ולאבד את שבע האומות ויושבי הארץ, וזאת אפשר לרמוז בכוננת הכתוב לבל יעשו כמעשה האומות הרשעים להיות חובבי הארץ כמותם, וכן לא תעשו, כי חיבת הארץ בלא תורה ומצוות תועבה היא לנו, אלא בראש וראשונה על ישראל להיות נכספים ומשתוקקים בכל לבם לקיום המצוות וכוה תהיה חבת ארץ מפעפעת בקרבם ולא זולת. (דברי יוא"ל)

דער ריכטיעגר ציל
פונעם דינער איז...

צו ברענגען געלט!

ברענגט מיט צום
דינער לכה"פ
\$250

כדי מיר זאלן דערגרייכן
דעם ריכטיגן ציל

**יום
הינור
הטהור**

לטען קיום חסדוהינו הק'
"יעב לב דרבינו זאנ"
שזכר יסוד החינוך הטהור
בארץ הקודש

מוסדות
יטב לב
בארה"ק

א' במדבר • כ"ה אייר
באולם ראוז קעסטעל

סיפורי צדיקים, בביאור הפסוקים המלאים זיו ונוגה מפיקים

בשפת צדיקים

ההתקדשתם והייתם קדושים וגו' אני ה' מקדשכם

גופא דעובדא הכי הוי בחודש ניסן תרפ"ד לפ"ק התקיימה בחירות לגבאי חברה קדישא ביושוב טשארדא גלילות סיגוט, ומרן העצי חיים ז"ל בא לשבות שם על שבת קודש (פ' קדושים) בהיותו מרא דאתרא והגיע לשם כבר ביום ד', כשנכנס לבית המדרש דשם ראה שעל כותל המזרח תלוי טבלא ומצוייר עליה מפה מארץ ישראל, וקרא תיכף להגבאים וצוה להם שיסורו זה תיכף ומיד שזה היה מתחבולות (פראפעגאנדע) של הציונים שהכניסו דעות כוזבות ושל מינות וכפירה ר"ל בלכות בני ישראל, והזהיר שאם עד שבת קודש לא יסורו זה לא יתפלל בבית המדרש זה, והגבאים שכבר נתפסו בדעות כוזבות לא סרו למשמעתו ולא הסירו את הטבלא, ולכן הלך להתפלל בבית מדרש אחרת, וביום א' שלאחריו הי' ר"ח אייר וערך שלחנו הטהור לכ' ראש חודש שהיה ביחד עם הגבאים החדשים של החברא קדישא, וצוה שיקראו להגבאים של ביהמ"ד הנ"ל, ושמחו על ההזמנה שסברו שמרן העצ"ח רצה לפייסם ובאו להסעודה, ובאמצע הסעודה צוה העצ"ח להעמיד יין ופתח וענה בדרך צחות המדרש (כ"ד פפ"ח ה) הים ראה וינוס מה ראה ארונו של יוסף ראה, כי אנשי הח"ק אוהבים לשתות, והים כשראה ארונו של יוסף הבין שהח"ק באו עמו, לכן וינוס, שירא שהח"ק ישתו ויהפך ליבשה.

אח"כ פתח את פיו בחכמה והשמיע דב"ק בפרשת השבוע, "בפרשתן והתקדשתם והייתם קדושים וגו' אני ה' מקדשכם, ויל"ד דהא ממילא שמעינן דאם נקדיש עצמינו נהיה קדוש, וגם דמשמע דנהיה קדוש מעצמינו, ואח"כ כתוב קרא אני ה' מקדשכם ולא מעצמינו כי ה' המקדש את עמו ישראל. ונראה עפי"מ"ש באור החיים (פ' שלח) בענין המרגלים, איך שכשרים היו בשעה שנשלחו, אך מחמת שכונת המשלחים היתה רעה, תפעול פועל הרע בשליח ויחזור להיות שליחו של אדם כמותו ויולד בו תכונה רעה מה שלא היתה בו, כדרך שתולד בחינת הקדושה בשלוחי מצוה לטובה, אות לזה, הגם שהיו כשרים בהתחלתם עשות הליכה לרגל, נולד בהם תכונה מכח המשלחים ששלחו אותם מכוח מיעוט האמונה, וע"כ יעצו להדיח, עכד"ק עיי"ש. ובזה יש לפרש מה שאמרו חז"ל בקידושין (דף לא.) גדול מצווה ועושה ממי שאינו מצווה ועושה, ונתקשו המפורשים מאי טעמא דהא מצד הסברא אם עושה אף בלתי צווי הוא גדול ממי שמצווה ועושה, ועיי"ש בתוס'. ולהנ"ל י"ל דלהכי גדול המצווה ועושה, כיון דמצווה ועושה הוא יעשה דבר זה על פי שליחותו של השי"ת כביכול, וע"כ נולד בו תכונה קדושה מצד המצוה והוא המשלח הבובה, ולכן לא כן כשאינו מצווה ועושה ורק יעשה הכל על פי דעתו מאין יולד בו בחי'

הקדושה, וע"כ גדול המצווה ועושה מכח המצווה, ממי שאינו מצווה ועושה. וזה י"ל ג"כ הפי' בגמ' (קידושין דף כג:) הני כהני שלוחי דרחמנא ניהו, דאי ס"ד שלוחי דידן, מי איכא מידי דאנן לא מצינן עבדינן ואינהו מצי עבדי, ולהנ"ל י"ל דמשו"ה מילתא דאנן לא מצי עבדינן אינו יכול לעשות שליח, כיון שבשליח ההוא יולד תכונת המשלח, ואם כן דבר שהמשלח לא יכול עשות, גם השליח אינו יכול לעשות, וע"כ כהני שלוחי דרחמנא ניהו, וע"כ הכהנים הם מקריבים את קדשי בני ישראל לשם ה' והקרבו בקדושתו, כיון שהם שלוחי דרחמנא ומקבלין איזה קדושה מצד משלחם. וזה שאמר הכתוב והתקדשתם [פי' מעצמיכם], [והכתוב מבטיח שעל ידי שתקדשו עצמכם] והייתם קדושים, [אמנם תדעו שאין הקדושה] ממה שאתם תקדשו עצמיכם, כי עיקר קדושה יולד באדם מצד משלחו וכתונתו כן יהיה נפעל בהשליח, רק בכך יתקדש האדם כי אני ה' מקדשכם, לצד כי הכל יעשה האדם במצות השי"ת והוא המשלח, ועל כן קדושים תהיו". (ועי' מש"כ בחלק הדרוש ריש פ' בשלח).

והמשיך מרן ז"ל, כלל ישראל מצפים זה קרוב לאלפיים שנה לגאולה האמיתית, ואנו מתפללים בכל יום ותחינה עינינו בשובך לציון ברחמים, אבל זה ברור שאין אנו מצפים על גאולה ע"י רשעים, ואין אנו רוצים שאותו רשע ימ"ש מיזם הרעיון יהי' המשלח ואנו נהיה שלוחיו, אלא הקב"ה יבוא ויגאלינו ויולכינו קוממיות לארצנו בב"א, והירבה אז לעורר נגד תנועת הציונות, ולמרבית הפלא תיכף אחר הסעודה הלכו הגבאים אף שכבר נתפסו לציונות בשמעם דברות קודש להבות אש מפ"ק ושברו את הטבלא.

(הרה"ח ר' דוד הויך ז"ל תלמיד מרן העצי חיים זצ"ל)

שמעו מפ"ק בדרשה הנ"ל א' קדושים ר"ח אייר
תרפ"ד לפ"ק, בישוב טשארדא בגלילות סיגוט

לא תגנובו

המגיד מקעלם אמר, תמיד הי' הדבר מוקשה בעיני, מפני מה נאמרה בלשון רבים, עד שראיתי מעשה: מבית אשה אחת נגנבה תרנגולת, לא סיפרה האשה על כך לאיש אלא קמה והלכה אל חצר הסמוכה ונטלה לעצמה תרנגולת מן התרנגולות שהיו שם, משראתה בעלת חצר זו שנגנבה תרנגולת ממנה, קמה והלכה אף היא לחצר אחרת ונטלה לעצמה תרנגולת, וכך נמשכה השלשלת, עד שבאה אשת איכר מקצה העיר וצעקה שנגנבה תרנגולת ממנה, ואז הוחוור לי שכך הוא בכל העולם, שבשעה שראובן גונב משמעון, קם שמעון וגונב מלוי, ולוי מיהודה, ועי"ז גניבה אחת גורמת להרבה גניבות ולכך נאמר לא תגנובו, בלשון רבים.

(גן יוסף)

מקפץ על הגבאר'ית
דער חשוב'ער עסקן נמריץ

מוה"ר יעקב הערש צין הי"ד

איז אויפגענומען געווארן אלס
גבאי קודש, פאר די פושקעס

צדקת רבי מאיר בעל הנס

אין וויליאמסבורג

איר קענט אים כסדר
רופן אויפן נומער
347-623-5486
אפצונעמען אנגעפילטע
און צו באקומען נייע

יטב לב פושקעס

אינדערהיים די נישט געווען קיין אנדערע פושקע, נאר די רבי מאיר
בעל הנס פושקע. עס האט נישט עקזיסטירט קיין אנדערע פושקע
מדברי כותב מרת רבינו הגדולים שליט"א

געדענקט: די "יטב לב פושקע" איז טאקע די "איינציגסטער" פושקע
וואס רביה"ק זי"ע האט פארלאנגט אריינצונעמען וכל"ק

"ע"ם דאס איז א קליינעקייט, יעדער זאל אריינעמען א פושקע
מחוק צו זיין אונזער ישיבה אין ארץ ישראל וכו' מען זאל דאס האלטן
טאר א גרויסע זאך"
(במסכת קבלת פנים שנת תשס"א)

פאר א פושקע אדער אויסצוליידיגן א פולע פושקע רופט:
845-782-3091 · 718-387-1213

פרפראות להכמה

מאמרים נחמדים, ע"ד דרוש מיוסדים, כפתור ופרח משוקדים

כאילו יש בה ארס, והשתא אין תימה על אדם הראשון למה אכל מעץ הדעת ולא המתין ג' שנים כי אותו העץ לא היה בה ארס כדכתיב "כי תאווה הוא לעינים וטוב למאכל", אכן לפי הטעם של האע"ז היה צריך לאסור גם כשבאו אבותינו לארץ ומצאו נטוע ובמשנה אמרו (ע"רלה א' ב') עת שבאו אבותינו לארץ מצאו נטוע פטור, אלא ע"כ גזירת הכתוב לכן שפיר תמה המדרש "מי יגלה עפר מעיניך אדם הראשון הה"ד (ויקרא יט) וכי תבאו אל הארץ ונטעתם כל עץ מאכל".

☆

ובקצרכם את קציר ארצכם לא תכלה פאת שדך לקצור. וקשה מה שהתחיל בל' רבים "ובקצרכם" ומסיים בלשון יחיד "פאת שדך", וי"ל איתא (פאה ב' ה') קצר חציה ומכר חציה הלוקח נותן פאה לכל, ומבואר דאם יש שני קוצרים וקצר הראשון החצי והשני גמר הקצירה השני מניח פאה על הכל, לכן התחיל בלשון רבים "ובקצרכם" שהיו שני קוצרים ומסיים "לא תכלה פאת שדך" בלשון שהלוקח חייב בפאה על הכל. (קנאת פנחס)

☆

והבדלתם בין הבהמה הטהורה לטהמה ובין העוף הטמא לטהור. וקשה למה בבהמה הקדים הטהורה תחילה ובעוף הקדים הטמא לטהור, וי"ל ע"פ מה שאיתא בגמ' (חולין ס"ז:) גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם שבהמה טהורה מן הטהורות לפיכך מנה הכתוב בטהורה גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם שעופות טהורין מרובין על הטמאין לפיכך מנה הכתוב בטמאין, מאי קמ"ל כדבר הונא אמר רב ואמרי לה אמר רב הונא אמר רב משום ר' מאיר לעולם ישנה אדם לתלמידו דרך קצרה, עוד איתא (סם מ"ב) תנא דבי ר' ישמעאל זאת החיה אשר תאכלו מלמד שתפס הקב"ה מכל מין ומין והראה לו למשה ואמר לו זאת אכול וזאת לא תיכול, והשתא לפי מה דקיי"ל לעולם ישנה אדם לתלמידו דרך קצרה לכן גבי הבהמות לא היה צריך להראות למשה רק הטהורות שיכיר בהם ושאר בהמות הם טמאות וכן גבי עופות היה מראה לו העופות הטמאים שיכיר בהם וממילא יודע שהשאר כולם מותרים, וי"ש "והבדלתם בין הבהמה הטהורה" שתכירו את הבהמה הטהורה ממה שהראתו למשה ועי"ז תוכלו להבדיל ולדעת "לטהמה" שהשאר הם טמאים "ובין העוף הטמא" להכיר העופות הטמאים שהראתו ועל ידה תדעו "לטהור" שהשאר הם טהורים.

☆

לא תגנובו. ופרש"י אזהרה לגנוב ממון אבל לא תגנוב שבעשרת הדברות אזהרה לגנוב נפשות, וי"ל דהנה אמרו חז"ל (פנהדרין פ"ו) לא תגנוב בגנוב נפשות מדבר, וכיון דכתיב בלשון יחיד נלמד משם כי שנים שגנובו את הנפש ומכרו פטורים ממייתה אבל כאן שדברה תורה בגניבת ממון הדין הוא (ב"ס ה') שותפים שגנובו חייבים ופירש"י האחד הוציאה מרשות בעלים לדעתו ולדעת חבריו, לכן כתבה התורה בלשון רבים. (פנים יפות)

איש אמו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמרו. וי"ל דהנה אמרו חז"ל (שבת ק"ח) הרי שאמו ספרה איהו דבר שלא הי צורך לה ואמר לה רשב"י שבת היום ושתקה, ונראה שמרומנו בפסוק זה דהנה ידוע בשם האר"ז"ל שבתותי היינו שבתות של הקב"ה ומאיהו דבר שבת הקב"ה מהדיבור כמו שנאמר בדבר ה' שמים נעשו וזוהו שבת ביום השבת ולפ"ז יובן סמיכת הפסוק אעפ"י שהזהרתך איש אמו ואביו תיראו אעפ"כ ואת שבתותי תשמרו להזהר מדיבור של חול שאם ישמע מאבותיו דיבור של חול בשבת מותר להזכירם ולומר שבת היום. (משמרת אלעזר)

☆

ואת שבתותי תשמרו. איתא בילקוט (שמות ל"א ט"ז) את שבתותי תשמורו למה נאמר לפי שהוא אומר לא תעשה כל מאלכה אין לי אלא דברים שהן משום מלאכה דברים שהן משום שבות מנין תלמוד לומר אך את שבתותי תשמורו להביא דברים שהן משום שבות, וי"ל ע"פ המדרש (ב"ר י"ט) בשר ודם שאינו יודע לא עתיו ולא רגעיו ולא שעותיו הוא מוסף מחול על הקודש אבל הקב"ה שהוא יודע רגעיו ועתיו ושעותיו נכנס בו כחוט השערה, נמצא שבשבתות של הקב"ה אין תוספת מחול על הקודש כדאיתא י' דברים שנבראו ע"ש בין השמשות, לכן היה קשה לילקוט אמר קרא "את שבתותי תשמורו" היינו השבתות של הקב"ה הלא הקב"ה לא שבת בין השמשות ואילו אנחנו מצויים על שבתה בבית"ש על כן אמר המדרש שהכתוב בא לרמוז על דברים שהן משום שבות וכל דבר שהוא משום שבות לא גזרו בין השמשות וי"ש "את שבתותי תשמורו" היינו שבות דרבנן לשביתת הקב"ה הואיל ואינו מצוות בשמירתה של השבות אלא באותו זמן ששבת בו הקב"ה ולא בבין השמשות. (נחלת יעקב)

☆

לא תעשוק את רעך ולא תגזול לא תלין פעולת שכיר, לא תקלל חרש ולפני עור לא תתן מכשול. ונראה שכל הלאוין יש להם שייכות שזה גורם לזה היינו "לא תעשוק את רעך" לשעה כמו שאיתא (ספרא קדושים) לא תעשוק את רעך זה הכובש שכר שכיר, כי לבסוף תבא לידי "לא תגזול" הא כיצד "לא תלין פעולת שכיר אתך עד בקר" כדאיתא (ב"ס ק"יב) כי בעד"ב טרוד עם פועליו ובזמנו הוא זכור אבל אם תלין תבוא לידי שכחה ואז תעבור על "לא תגזול" והשכיר ואשתו יחשבו שהוא מתכוין לגזול השכר ויקללו חרש ויעברו על הלאו "לא תקלל חרש" ויעבור הבעד"ב על הלאו "לפני עור לא תתן מכשול". (תפארת יונתן)

☆

וערלתם ערלתו את פרו. איתא במדרש (ויקרא כ"ה ב') מי יגלה עפר מעיניך אדם הראשון שלא יכולת לעמוד על צוויך שעה אחת והרי בניך ממתנין לערלה ג' שנים, א"ר הונא כד שמע בר קפרא כך אמר יפה דרש ר' יהודה בן אחותי הה"ד (ויקרא יט) וכי תבאו אל הארץ ונטעתם כל עץ מאכל, וי"ל דהנה האבן עזרא כתב הטעם לאיסור ערלה כי הפרי הבא עד ג' שנים אין בו תועלת ומוזק

ענינים נפלאים, בסוגיות ובפלאולים, שמקורותיהם בפרשת השבוע נמצאים

ודרשת והקרת

בענין משביעין את הכה"ג שלא ישנה ממה שנצטווה

ומיישבו בכמה אופנים די"ל שידעו שהצדוקים אינם מורים בדרשת חז"ל להרע או להיטיב דמינה ילפי' שאין נשבעין לבטל את המצוה, וא"כ לשיטתם אפשר להשבע על מצוה, וא"כ אפי' לשיטתם יהיה חוב עליו לקיים שבועתו, או י"ל דלכל הפחות סברי דשבועת כולל חל גם על מצוה, אע"פ דאנן קיי"ל כשיטת הרז"ה, מ"מ לדידהו אפשר דס"ל כהירושלמי דחל גם בכהאי גוונא, ועפי"ז יובן נמי אמאי השביעוהו שאל ישנה מכל דבר, והרי היו יכולין לפרט שלא תשנה בהעלאת עשן, ולפי"ד יובן כי רצו שיהיה שבועה בכולל שיחול גם על מצוה וכדמבואר לעיל באריכות.

עוד י"ל דאפי' להצדוקים שאוחזין מעשי עוותי'הן בידיהן צצריכים להכנס כבר עם העשן, מ"מ לא הוי רק דרשא בעלמא, ולא אחוזהו לצווי מן התורה ממש, וכמבואר בירושלמי אהך משנה בעובדא שאמר צדוקי לאביו ע"ש באריכות, וא"כ הרי בחי' הר"ן (פ"ג דשבועות) מבואר דמילתא דלא נפיק אלא מדרשא חייל שבועה עלייהו אפי' אם הוא לבטל את אותו הדרשא, וא"כ הרי כל ענין הכניסה לשיטתם הוי רק דרשא, א"כ אפי' לשיטתם יחול השבועה עלייהו.

☆

וממשיך דאמנם המעיין הרי מוחלט לשיטתם אם יסולק מן הכהונה יהיה נמי ביטול מצוה, דהרי לשיטתם צריך שהכהן יהיה צדוקי דלדעתו הוא הגון, א"כ הרי אפשר שהוא אנוס להשבע שאם לא יסכים להשבע הרי יסלקו אותו לאלתר ויקחו ישראל כשר במקומו וא"כ הרי לשיטתו ישרת כהן שאינו הגון וא"כ כדי שהוא יוכל להשאר על משמרתו הרי מוכרח להשבע, והרי דרשי' האדם בשבועה ולא אנוס, וא"כ לא יהסס כלל מלעבור על השבועה, וא"כ הדרא הקושיא לדוכתא דמה יועיל השבועה, ובפרט בנידון דידן שהוא אינו נשבע בעצמו ואינו מוציא שם שמים מפיו אלא הוא רק עונה אמן על שבועת שלוחי בי"ד, א"כ בוודאי יקל ראשו בזה לענות אמן לשווא, רק כדי שיוכל להשאר לעבוד עבודת הכהן, ע"כ נראה לומר שעל כן האריכו לומר כמבואר במתני' (כדמובא לעיל) אנו שלוחי בי"ד ואתה שליח בי"ד ושלוחינו, דלכאורה מה צורך באריכות הלו, אלא הרי כהן מתמנה

בפרשתן (אחרי טו, א) כי בענן אראה על הכפורת, ובמתני' ביומא (יה) איתא מסרוהו זקני בי"ד לזקני כהונה וכו' ואמרו לו אישי כהן גדול אנו שלוחי בי"ד ואתה שלוחינו ושליח בי"ד משביעין אנו עליך במי ששיכן שמו בבית הזה שלא תשנה דבר מכל מה שאמרנו לך, הוא פורש ובוכה והן פורשין ובוכין וכו'.

ובגמ' לקמן מבאר וכל כך למה (דהיינו למה השביעו את הכה"ג) שלא יתקן מבחוץ ויכניס כדרך שהצדוקין עושין ע"ש, דהיינו שלא יתקן הקטורת מלא חפנים הניתנת ביום הכיפורים על המחטה בהיכל ואח"כ יכניסו, כמו שסברו הצדוקין שהיו דורשין קראי ועל יבא בכל עת אל הקודש בזאת יבא אהרן אל הקודש וכו' כי בענן אראה על הכפורת, ולמדו בדרך מסולף שכשיכנס אל המקדש יהיה כבר הענן מתמר ועולה, וע"כ השביעוהו שלא יעשה כן ורק אח"כ כשיכנס לקדשי קדשים יתקן הקטורת על המחטה, וכן לקמן (שם נ"ג) ת"ר ונתן את הקטורת על האש לפני ה' שלא יתקן מבחוץ ויכניס, להוציא מלבן של צדוקים שאומרים יתקן מבחוץ ויכניס, ע"ש.

☆

בש"ת חת"ס (א"ח סי קעו) מביא קושיא נפלאה מה הועילו חכמים בתקנתם שחוששין אולי הוא צדוקי, וע"כ השביעוהו שלא יעשה כדעתם המשובשת, הרי לשיטתם שההלכה כדבריהם דהיינו לתקן הקטורת מבחוץ, הרי השבועה הוי כנשבע לבטל את המצוה וא"כ הרי השבועה בטילה, א"כ מה יועיל שבועתם אם הוא צדוקי, ואע"פ דשבועה בכולל חיילא אפי' בנשבע לבטל את המצוה, דהיינו אם אינו נשבע בפרטיות שילך לבטל מצוה פלונית דאז הוי נשבע לבטל את המצוה ואינו חל, אבל אם נשבע שלא יעשה דבר כללי ורק אם יקיים שבועתו ממילא יעבור גם על איזה מצוה או חל השבועה, וא"כ לא קשה קושייתנו דהרי השביעו אותו שלא ישנה "מכל" מה שנצטווה וא"כ הוי שבועה בכולל, והרי חל אף כשנשבע על המצוה,

אמנם ידוע שיטת הרז"ה (בשלהי פ"ב דשבועות) דכשנשבע לבטל את המצוה אינו חל אפי' כשנשבע בכולל, וא"כ הדרא קושיא לדוכתא מה יתן ומה יוסיף לך לשון שבועה.

ועפ"ז יובן שפיר מה דאיתא במשנה דאחר השבועה היו פורשין ובוכין והוא היה פורש ובוכה על שחשדהו, ולכאורה משמע מלשון המשנה שהוא חלק מהשבועה ולצורכה נכתבה, ולפי"ד יובן שהרי מה יועיל השבועה הרי חושב שלעשות כד' חכמים הוא חטא ואין שליח לדבר עבירה ואינו רוצה שיחול החטא על ראשו, אלא דכיון שהוא מוחזק שיעשה שליחותו כיון שאדם כשר הוא ע"כ יחול השליח על המשלח, וזה שרצו לרמז בזה שפרשו ובכו להראות שהוא אדם כשר שעושה שליחותו, וכואב להם שחשדהו בכך, וממילא אפי' אם הוא צדוקי יקבל המשלח, ודו"ק.

☆

ובשו"ת שואל ומשיב (מהדו"ק סי' קסט) מביא הקושיא הנ"ל ומיישבו עפ"י מה שהניח יסוד דדוקא כשמשנה בענין השליחות מיקרי שינוי בשליחות, אבל כאן לא שינה בענין השליחות דהרי רצון בי"ד שיקטיר את הקטורת בשלימותה, והרי לדעתם הנפסדה אדרבא ואדרבא זה שמתקנים מבחוץ הוא המצוה המהודרת, וא"כ לא הוי שינוי בשליחות, ולפי"ז מבואר שהשיעור אותו על דעתם וא"כ אפי' לשיטתם הוא אינו שליח כיון שיש גילוי דעת שהוא על דעת בי"ד, א"כ יכול בי"ד לבטל שליחותו,

ועפ"ז יובן שפיר דלא נשבע לבטל את המצוה דאפי' אם לא חל הרי יש גילוי דעת שהשליחות שלו נתבטל, וא"כ שפיר מהניא השבועה שע"ז לא יעבור על שבועתם, ע"ש באריכות.

☆

והנה בס' חמדת ארני' (הל' מגילה סי' תרצב) הקשה למה לא בירך הכהן גדול ברכת שהחיינו כשנכנס לפני ולפנים הרי הוא משנה לשנה, והניח בצ"ע, ובקובץ ילקוט יוסף (ח"ו שנה י"ב סי' ז) מביא ישוב ע"ז (בשם הרה"ג ר' יצחק ווייס מק"ק קאדלבורג) דהנה הברכות הרי תקנו עזרא הסופר ובית דינו כמבואר ברמב"ם (פ"א מהל' ברכות ה"ה). ומאחר דבבית שני היה חסר הארון כמבואר ביומא (כ"א): דחמשה דברים חסרו בבית שני וחד מיניהו הארון,

א"כ י"ל כמו שכ' הבעל המאור (סוף פסחים) שעל כן אין מברכין שהחיינו על ספירת העומר, היות שאין בו זכר להנאה אלא לעגמת נפש לחורבן בית מקדשינו ע"ש, ועפ"ז י"ל הכא נמי הכי כיון שעזרא היה רק ביית שני וכשנכנס הכה"ג ולא ראה את הארון, הרי נתמלא לבו צער מרורות והיה נאנח וכואב, ע"כ לא מברך שהחיינו, עיי"ש.

בפה ומסתלק בפה ע"י בי"ד כמו שמבואר בתוס ביומא (ב"ב), והצדוקים הרי מודים שלעבודת יוהכ"פ בעינן כהן גדול דייקא, וע"כ שלוחי בי"ד מתנין עמו ומדגישים לו שהוא שליח בי"ד וממילא אם ישנה דבר איננו שלוחם פי' שהוא אינו כה"ג, נמצא שכל העבודה יהיה פסול, ומזה אין לו שום מנוס וממילא יהיה מוכרח לצית לדבריהם, וכמובן שהיו צריכים להשיעור ע"ז ולא די להתנות עמו תנאי זה בלי שבועה, כי אם לא ישיעוהו לא יצית לדבריהם כי ממה נפשך לא יפסיד כי אם יכנס אחר שאינו צדוקי ויקטיר לפני ולפנים הרי עבודתו פסולה לשיטתו, ואם הוא יכנס ויקטיר מבחוץ וע"ז יתבטל כהונתו הרי גם יהיה עבודתו פסולה, וא"כ אין לו מה להפסיד, וא"כ לא יפסיד כלום דבין כך ובין כך יהיה העבודה פסולה וא"כ לא ישמע לדבריהם, משא"כ אם משיעין אותו דבחנם לא יעבור על השבועה, ע"כ הוצרכו להשיעור דייקא, ומסיים שלפענ"ד תירוץ נכון ואמת הוא, ודפ"ח.

☆

ובמאיר עיני חכמים (מהדו"ק סי' סא) מביא הקושיא הנ"ל, וכותב דאפי' אי נימא דיחול השבועה בכלל כד' החת"ס, מ"מ הרי לשיטתם איכא איסור להכנס ולתקן מבפנים משום ביאה והבערה ביוהכ"פ, וא"כ איכא למיחש שלא יעשה העבודה והרי ע"ז לא חייל השבועה אפי' בכלל כיון שהוא יעבור על השבועה בשב ואל תעשה וכדאיתא בשבועות (כד.) ובתוס שם,

אך י"ל דלכן אמרו לו אתה שלוחינו ושליח בי"ד שאם הוא צדוקי ולפי דעתו יש איסור להכנס ולהקטיר מבפנים, אעפ"כ לא יחשב האיסור עליו כי העוון יהיה תלוי בקולר המשלחים דהיינו בי"ד, וממילא שפיר חייל השבועה כיון שלא יעשה שום איסור בקיום השבועה, אמנם עדיין תקשי דכיון שלפי דעתם יש איסור לעשות כדברי חכמים וממילא אמרי' אין שליח לדבר עבירה וא"כ העבירה יהיה תלוי בראשו, וא"כ הדרא חששתא לדוכתיה שלא יקיים כפי שנצטוה, וממילא אין השבועה יכול לחול,

אולם י"ל דהא הכהן גדול מסתמא מוחזק בכשרות ומתנהג בכל דרכיו כחכמים, וא"כ אפי' אם בלבו יש שמץ של מינות ודעתו כהצדוקים וע"כ סובר שיש איסור לעשות הקטורת כחכמים, מ"מ אמרי' בזה שפיר דיש שליח לדבר עבירה כיון שהוא מוחזק אצל המשלח שיעשה שליחותו, וכמו שפסק הרמ"א בחו"מ (סי' שפ"ח סעי' ט) דהיכא שמוחזק שהשליח עושה שליחותו אמרי' דיש שליח לדבר עבירה, וא"כ שפיר יחול השבועה דהרי אפי' אם ההלכה כשיטתם הרי לא יהיה החטא על ראשו אלא על ראש הבי"ד,

**פנינים וחידושים בגמרא מס' יומא
הנלמד במסגרת חבורת "יסודי התורה"**

נר"נ ע"י אחד המגי"ש

פניני התורה

חותמו של הקב"ה אמת - 'אמת' בגימטריא במספר קטן ט'

דהנה ע"ב במפר קטן הוא ט. $[9=7+2]$. ס"ג במספר קטן ט' $[9=6+3]$. מ"ה במספר קטן ט' $[9=5+4]$. ואם נכתוב שם נ"ב יהיה רק ז' $[7=5+2]$. לכן קוראים שם ב"ן שיוצא במספר קטן ט', מפני שיש כלל שנקרא פשוטה, והיינו האות ו' נחשב לשבע מאות ע"ד חשבון מנצפ"ך, נמצא שהשם בן הוא ג"כ במספר קטן ט' $[9=7+2]$.

ראש דברך אמת

התחלת התורה היא באות ב', בראשית, וטעם הדבר שלא התחיל התורה באות א', כגון אנוכי ה' אלקיך, אפ"ל דאיתא בספ"ק דבבל יום נבראו ג' אותיות, ואילו היה מתחילים באות א' היו נבראים האותיות בסדר הזה:

היום	האותיות	מספר קטן
יום א'	א' ב' ג'	6
יום ב'	ד' ה' ו'	6
יום ג'	ז' ח' ט'	6
יום ד'	י' כ' ל'	6
יום ה'	מ' נ' ס'	6
יום ו'	ע' פ' צ'	6
שב"ק	ק' ר' ש'	6

ומספר שש מורה על שקר, דשקר בגימטריא במס"ק 6 [השקר היא היפך האמת, ומס' 6 היא היפך מס' 9]

ועתה שהתחילה התורה באות ב' נבראו האותיות כך:

היום	האותיות	מספר קטן
יום א'	ב' ג' ד'	9
יום ב'	ה' ו' ז'	9
יום ג'	ח' ט' י'	9
יום ד'	כ' ל' מ'	9
יום ה'	נ' ס' ע'	9
יום ו'	פ' צ' ק'	9
שב"ק	ר' ש' ת'	9

ומספר תשע מורה על מדת האמת כנ"ל, ובראשית ברא' אלקים ס"ת אמת, שבוזו שהתחיל התורה באות ב' מרומז מספר קטן תשע המרמז על אמת, ובוזו אפשר לרמז "ראש דברך אמת" שאות הראשון שבתורה שהיא האות ב' מרמז על אמת.

בגמרא (דף ס"ט): "אמר רב חנינא שמע מינה חותמו של הקדוש ברוך הוא אמת".

אמת במספר קטן ט'

דורשי רשומות דרשו ד'אמת' במספר קטן הוא מספר 'תשע', $[9=4+4+1]$. ועל זה נאמר (משלי י"ב ט') "שפת אמת תכון לעד", דמספר תשע מסמל האמת, דאם נכפיל אותו בכל מספר שהוא, נשאר במספר קטן שלו תשע, [מש"כ בשאר מספרים], שכן האמת לא תשתנה בכל מצב:

לדוגמא:

$$9 = 9 \times 1 \quad [9 \text{ במס"ק } 9] \quad 18 = 9 \times 2 \quad [9 \text{ במס"ק } 9]$$

$$27 = 9 \times 3 \quad [9 \text{ במס"ק } 9] \quad 36 = 9 \times 4 \quad [9 \text{ במס"ק } 9]$$

$$90 = 9 \times 10 \quad [9 \text{ במס"ק } 9] \quad 117 = 9 \times 13 \quad [9 \text{ במס"ק } 9]$$

וכן הלאה

בד' צירופי הוי"ה מרומז מספר ט'

מבואר בספ"ק דכוונת הכז"ל "חותמו של הקב"ה אמת, דבשם יהו"ה מרומז מספר ט', המרמז על אמת. דהנה שם יהו"ה במילואו אפשר לכתוב בד' אופנים.

- א. **יה, הי ווי הי**, [במילוי יודין] והיא הנקרא שם ע"ב [שהיא בגימטריא ע"ב].
- ב. **יה, הי ואו הי**, [היא במילוי ו' והי במילוי א']. והיא נקראת שם ס"ג. [שהיא בגימטריא ס"ג].
- ג. **יה, הא ואו, הא**, [במילוי אלפין] והיא נקרא שם מ"ה. [שהיא בגימטריא מ"ה].
- ד. **יה, הה, ווי, הה**, והיא נקרא שם ב"ן [שהיא בגימטריא נ"ב].

דהנה כל השמות הרי מספר העשיריות הוא לפני מספר היחידות, ע"ב, ס"ג, מ"ה, וכסדר המורגל בתורה שהמספר המרובה הוא לפני מספר המועט, וא"כ למה בשם ב"ן המספר הקטן הוא לפני מספר הגדול, ולמה לא אמרו נ"ב. בהגהות המעתיק לספר קונטרס כללי התחלת החכמה ביאר שכדי שהמס"ק של כל שם יהיה ט' לכן הוצרכו להפוך משם נ"ב לשם ב"ו.

הלכות ודינים, מפסקי הראשונים והאחרונים, עם תוספת ביאורים וטעמים שונים

נערך ונסדר ע"י הרב יחיאל מיכל אברהם פרידמאן שליט"א

הוקים להורותם

הלכות קריאת מודעות בשבת

נפקא מינא בין שני הטעמים

א] לקרות את המודעות כשאין בדעתו לקנות מהם - לטעם ממצוא חפציו מותר, כיוון שבקריאתו אינו עושה שום פעולה לצורך חול דממילא אין בדעתו לקנות, ולטעם גזירת שטרי הדיוטות אסור (הגורו בכל ענין לאסור לקרות גזירה אטו שטרי הדיוטות כנ"ל).

ב] כשאינו ניכר שמעיין לצורך חול, כגון שמעיין בגליון שיש בו גם דברים המותרים דאו אינו ניכר בקריאתו שהוא לצורך חול, או שקורא מודעה התלויה בלוח מודעות, שתלוי שם גם מודעות של היתר - לטעם ממצוא חפציו יהא מותר, דממצוא חפציו אסור דוקא באופן שניכר ממועשיו שעושה לשם חול, ולא כשאינו ניכר שהוא עושה לצורך חול מותר, ולכן מותר לעמוד בשבת בחלון החנות ולהתבונן בחפצים המוצגים למכירה כיון שאינו ניכר שעמידתו היא לצורך חול דגם סתם אנשים נהנים להתבונן בחנויות (כדמבואר בס"י ש"ז שם, וכמוכן דהו מעיקר הדין ולכתחילה ראוי להימנע ולשמור קדושת השבת כראוי), אבל לטעם גזירת שטרי הדיוטות אסור אף בענין זה.

מודעות של מצוה

מודעות המפרסמות מכירת חפצי מצוה - מותר לקרותם הן לטעם ממצוא חפציו והן לטעם שטרי הדיוטות (לטעם ממצוא חפציו מותר משום דדרשו חז"ל ממצוא חפציו - "חפציו אסורים חפצי שמים מותרים", ולטעם גזירת שטרי הדיוטות נקטו כמה פוסקים דלצורך מצוה מותר, וטוב להחמיר במקום שאפשר, (עי' ס"י ש"ז במ"א סקט"ז, ומשנ"ב סקט"ז ובס"י ש"ג סק"ט), אולם כמה אחרונים חולקים על היתר זה דרק ממצוא חפציו התירו לצורך מצוה ואף במשנ"ב שם מסיק דטוב להחמיר במקום שאפשר.

סיכום לדינא

- מודעות המפרסמות מכירת חפצים אסור לקרותם בשבת.
- ואפילו כשאינו ניכר בקריאתו שהוא לצורך חול אסור.
- ומודעות המפרסמים מכירת חפצי מצוה יש מקום להקל.
- ומהנכון שלא לפרסם מודעות כאלו בשבת באופן שיכשיל הרבים בקריאת דברים האסורים בשבת.

שאלה -- האם מותר לקרוא בשבת מודעות העוסקות במכירת חפצים וכדו'. המתפרסמות בבית הכנסת או בגליונות השבת.

תשובה -- אסור לקרות מודעות אלו בשבת, מהטעמים שיתבארו להלן, ורק מודעות העוסקות במכירת חפצי מצוה יש מקום להיתר.

ומהנכון שלא לפרסם מודעות אלו באופן המושכים את האדם לקרותם בשבת.

טעמי האיסור

טעם א' משום ממצוא חפציו - דכתיב (ישעיהו נ"ח י"ד) אם תשיב משבת רגליך,,, ממצוא חפציו, ודרשו חז"ל דמזה ילפי שלא יעסוק אדם בשבת בדברים שאסור לעשותם בימות החול. ואפילו כשאינו עושה עכשיו שום מלאכה בהם, דעל ידי שעוסק בהם הרי הוא ממצוא חפציו של חול.

ודין זה נפסק בשו"ע (סי' ש"ו סעי' א') שאין לאדם לעיין בנכסיו בכדי להתבונן איזה מלאכות צריך לעשות בהם בימות החול, דכיון שמלאכות אלו אסורות בשבת גם ההתבוננות בהם אסורה משום ממצוא חפציו.

ולכן אסור לקרוא מודעות בכדי לעיין מה לקנות בימי החול, שע"י שהוא קורא אותם המודעות בכדי לידע מה לקנות, נמצא שהוא ממצוא חפציו של חול.

טעם ב' משום גזירת שטרי הדיוטות - דנפסק בשו"ע (סי' ש"ז סעי' י"ב י"ג) דאין לעיין בשבת בשטרי חובות וכדו' (וטעם האיסור - להרא"ש משום ממצוא חפציו ודבר דבר, ולהרמב"ם משום שמה יבא למחוק).

וכמו כן אסור שלא לקרות שאר דברים משום שמה יקרא בשטרי הדיוטות (עי"ש באריכות בפוסקים). ולכן אסור לקרוא בשבת שום מודעות המפרסמות חפצים למכירה.

ואסור לקרותם הן במודעות התלויות על הקיר הן הנדפסו בעיתון והן הנדפסות בעלונים המחולקים בבית הכנסת.

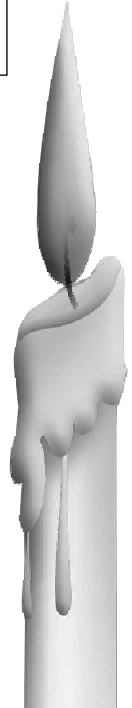
תולדותיהם של צדיקים ומעשייהם הטובים של בעלי ההילולא אשר בשמותם נקובים

הילולא רצדיקיא

הגה"ק רבי הלל בן רבי ברוך בענדיט ליכטנשטיין זי"ע מקאלאמיי

יומא דהילולא י' אייר (תרנ"א)

הגה"ק רבי הלל ליכטנשטיין זי"ע נולד בשנת תקע"ה לאביו ר' ברוך בענדיט ז"ל ליכטנשטיין מגזע השלי"ה הק' כאשר ראה אביו שכבר מוכשר לקבל תורה ויראה הביאו לפני משה איש האלקים ה"ה רבינו מרן החת"ס זי"ע אשר מיד ראה בו שלאילנא רבה יתעביד וקרא עליו החת"ס קודש הילוליים לד', דהיינו עליו ועל חבירו ש"ב שלמד אתו בחברותא ה"ה הגה"ק רבי הלל פאלאק אבדיק סאסרענגען ז"ל. תיכף אחר נישואיו ישב בעיר גאלאנטא ונתקבצו אליו עדרים ללמוד תורה ויראה ומדי שבת בשבתו למד עם בעלי בתים חכמה ומוסר, בשנת תר"י שלחו אליו כתב רבנות מק"ק מארגערעטין, אחר כמה שנים שישב שם באו שליחים מקלונבורג שיבוא לכהן בעירם ואכן נסע לשם אבל לא ארכו לו הימים שם, כי הי' לו רדיפות ועלילות שוא אצל המלכות, והוצרך לברוח משם, באותו לילה חלם חלום שזקן אחד נגלה אליו ופניו מאירות כפני אלוקים ובירך אותי לך ונגדלה שמך והי' ברכה הברכות מסורות בידך, ויקץ משנתו ושמה מאוד, ובבוקר נסע לעיר גראסווארדיין בלי משען ומשענה, וחיש מהר התאספו נכבדי העיר הזאת ועשו כל השתדלות לסעדו ותמכו, ונסעו משם לעיר מארגערטין מקום מושבו מתחילה שיחזירו אותם לשם כי לא הי' להם רב משעוכם, ואכן החזיר עטרה ליושנה ונתקבל פעם שנים לאב"ד במארגערעטן, בעת ישבו שם ירד ריענו כאח לו הגאון ר' אהרן צבי הנ"ל מנכסיו והצטער מאוד, ושמע כי בעיר סיקס נתפנה מקום הרבנות נסע לשם לבקש את בני הקהילה שיקחו את ר' אהרן צבי לרב ואב"ד ענו לו ואמרו כי אם הוא רוצה לבוא אליהם הרי כסא כבודו מוכן לפניו וישתדל שיקבלו את ר' אהרן צבי למלא מקומו, ובבואו לביתו אמר לבני קהילתו הדברים הנ"ל ושאל אותם אם הם מסכימים לעשות החליפין, אף כי אוהב אותם הוא מוכן לעזוב אותם לטובת ריעו, ויענו כל העם יחדיו שהם מסכימים והלכו כולם בראשם האב"ד אל בית ר' אהרן צבי ונענו לו מול טוב, והוא נסע לסיקס לכהן פאר שם, ולאחר מכן נתקבל לכהן בעיר הגדולה לאלוקים בעיר קאלעמיי, ועל שם העיר הזאת נקרא בתפוצות ישראל ר' הלל קאלאמייער זי"ע.

בצל רבו מרן החתם סופר זי"ע

כשהי' בישיבתו של החת"ס הי' אוכל חתיכת לחם בבוקר ובוה למד י"ד שעות ובערב אכל עוד חתיכת לחם, ואפילו אז לא הי' נהנה מאכילתו כי הי' מהרהר אז בדברי תורה, ולפעמים אכל את הלחם שבערב בבוקר מרוב חשקת התורה. מגדל דביקותו בלימודו לא הלך אל כל השיעורים שלמד רבו החת"ס ופע"א הוכיחו רבו על זה ואמר לו שיעוד יתחרט על מה שהחסיר שיעורו, ומני אז מעולם לא ביטול שיעור רבו, ואפילו על שיחת חולין של רבו הי' מעיין מה הי' כוונתו של רבו בזה, וכל שיחותיו הי' חרותים על לבו, וכשהי' אומר דבר משמו הי' עומד באימה ובידאה. כך עלה מעלות רמות בדרכי התורה וכפי שמעיד עליו רבו במכתב קודש וז"ל...הוא אחד מיוחד ממופלאי בני ישיבתנו מלא על כל גדותיו בגמי' ופוסקים ראשונים ואחרונים עכ"ל.

כאמור הי' דבוק בתורת ד' עד כדי מסירות נפש ממש, ובלילה לא הי' לו שמן למאור הי' לומד לאור הלבנה, ועי"ז הי'

לו חולי עיניים עד כי חשך עולם בעדו, ונסע לוועין אל הרופאים והזהירו אותו שלא ילמוד עוד ולא יעיין בספר, ובבואו אל ביתו הצטער מאד על זה ולא שמר דבריהם ונשא ק"ו ומה כשאני מקיים והגית בו יומם ולילה כך, שאני לו מאור עיני, אם אבטל חלילה תורת ד' עאכ"ז שלא אראה אור כל ימי, ולפלא שנתחזקו אור עיניו ביתר שאת ומני אז עד יום מותו אפי' בתי עיניים לא הי' לו.

גם בלימוד הנסתר, הסתיר ידיעותיו, ועפ"י רוב אמר המפורשים מביאים בשם הזוהר ועד יום מותו הי' כמעין הנובע לחדש חידושים כמעין המתגבר ואף בימיו האחרונים אשר עיניו כבדו מוזקן בניו ונכדיו כתבו חידושי הוא אמר והם כתבו.

בצל רבו הק' מצאנו זי"ע

אדרי שבתו שנית במארגערעטן חשק לנסוע אל צדיקי הדור ואחר שיקול הדעת אמר הלא כתיב ובחרת בחיים נסע אל הרה"ק בעל דברי חיים זי"ע לצאנו, ובעת ההוא לא הי' עוד מסילת הברזל ונסע על העגלה ובכל עיר ועיר אשר עמד שם

בבירור על כמה זמן "אחרי קדושים" כן סיים ואח"כ הוטב לו וקם ממטתו ועבד עבודתו בקודש כמקודם.
 וכמה ימים לפני פטירתו לא פסק פומי מגידא וחזר על כל לימוד שלמד בחייו, ובשנת תרנ"א ליל י' אייר אור ליום ב' אחרי קדושים אמר להעומדים סביבו שעוד ו' שעות יהי זמן המוגבל וכן ה', והתפללו תפילות שחרית בדביקות נפלאה ואחר התפילה הביאו לפניו יין ובירך ברכה ראשונה, ואמר לחיים להעומדים שם, ואחר כך אמר תורה וצוה תיכף לכותבם, ובשעה ה' נאסף אל עמו וכבוד גדול עשו לו במותו.

מורשתו הרוחנית

השאיר אחריו הרבה ספרים וכתבי ידות ספר משכיל אל דל ד' חלקים מדרשותיו אשר אמר, אבקת רוכל ב' חלקים מקרי דרדקי, ושר"ת בית הלל וספר עת לעשות באידיש ספר מוסר השכל מלא חכמה, ולפלא שעל מצבת קבורתו אמר לחרות בעמח"ס עת לעשות.

פ"א נסע הנגיד המפורסם הצדיק ר' משה ארי' פריינד זצ"ל ראש הקהל סיגעט הרה"ק ר' יהושע מבעלו זי"ע וכאשר עבר עיר קאלמייא נכנס אל הרה"ק, והרה"ק נתן לו ספר עת לעשות שיתנהו הרה"ק מבעלו, ר' משה ארי' חשב מה יאמר לו הרה"ק כשיתן לו ספר בלשון אידיש, אבל עשה רצון צדיק ומסר לו הספר, בשבת בבוקר נכנס הרה"ק מבעלו מאוחר לביהמ"ד, ר' משה ארי' הלך לחדר הצדיק והסתכל מה עושה שם עמד והשתומם וראה איך שעוסק בספר עת לעשות, ואמר לו הרה"ק: "איך פריי מיך זייער וואס איד האט מיר געברענגט דעם ספר, ווייל דאס וואס אונז זאגן אין די אלע יארן דאס שרייבט ער דא אין ספר", וספרו לו שאביו השר שלום מבעלו זי"ע הי' מדייק שלא לקנות ספרים ממחברים חדשים, כשיצא ספר החתם סופר, אמר לו שיכול לקנות, דכל היחוס של ספרים ישנים שהמחברים למדו תורה לשמה והחתם סופר גם למד תורה לשמה, וסיים הרה"ק מבעלו שעל זה שמח שהביא לו ספר זה שגם הוא למד תורה לשמה.

הלך לביהמ"ס ודרש להם תוכחת מוסר כדרכו כל הימים, וחקר אם יש להם מקוה ומלמדים ושאר דברים אשר צריכים בעיר, וכמה תלאות מצא אותו בדרך עד שביום ה' בערב ירדו הסוס אל מקום טיט ורפש, והמים להם חומה ולא יכלו לצאת, פתאום בא איש אחד והוציאם משם ונעלם, ויהי לנס, ויהי כבואו לצאנו מיד כשנכנס לחדר הצדיק נרעש ונפחד, כי הכירו שהוא האיש הזקן אשר בירך אותו בקלויזנבורג בעת אשר ברח שם כנ"ל, אח"כ אמר לו הרה"ק מצאנו אבל הוצאתי אתכם מהסכנה, וראה כי רוח הקודש מדברת מתוך גרונו, כי לא סיפר לו הנס שקרא אותו בדרך.

מסופר שהרה"ק מצאנו אמר לו שהיות שהוא אומר דרשות ומעורר לב ישראל לאביהם שבשמים שיעורר גם אותו ויגיד לו מוסר, ואמר להרה"ק מצאנו שאין לו זכר לחורבן, ועוד כמה הערות אמר בעת שהותו שם והתלמידים רצו לפגוע בו על כי מתחכם על רבם, אבל הרה"ק מצאנו גער בהם ואמר שכל כוונתו לשמים, פ"א אמר הרה"ק מצאנו שאוסר להרהר אחרי והמהרהר אחרי כאילו מהרהר אחר השכינה.

אחרית ימיו

כמה שבועות לפני פטירתו בחצות הלילה כאשר חלה חליו אשר מת בה צוה לקרות ראשי הקהילה, והוא הי' שוכב על מטתו ודרש לפנייהם דברי כיבושין, איך להתנהג אחר פטירתו, שלא ינטו מדרך התורה, וסיים כל אשר ישנה פניו ישונה, והשומע תבוא עליו ברכה וכולם געו בככי מרוב התעוררות, ואחר ב' שעות הלכו לביתם.

באשמורות הבוקר צוה לקרות לפניו בניו ובנותיו, ואמר להם האספו ואברך אתכם לפני מותי, ובירך לכל אחד ואחד, וצוה להניח אותו על הר צפה ממש ולעשות לו ארבע מיתות בית דין, וכן עשו לו, אח"כ צוה להניחו על מטתו ונרדם לכמה מינוטין והקיץ ואמר דעו נא רבותי שיש למעלה שתי כתות אחת אומרת שהגיע קיצי וצריכים אותי לבייד של מעלה, ואחת אומרת שלא הגיע קיצי וצריכים אותי בעוה"ז ואיני יודע

- 1 קהילות אפטיילונגען 2 מודעות וחדשות
- 3 חוק-אפ"ס 4 דברות קודש 5 מסיבות
- 6 שיעורים ודרשות 7 חק וחז"ר 8 מערכת

לאתלע ונתער
 718-504-2188 **ברוקלין**
 845-537-6660 **קרית יואל**
 845-694-4550 **מאנסי**
 020-8002-9580 **לאנדאן**
 0161-420-8878 **מאנטשעסטער**

קול סאטמאר
 סאטמאר לתלמידי חסיד
 • מסיבות • שיעורי תורה •
 • מודעות ועוד • דברות קודש •
 718-305-6942 212-444-9899

צו ספאטענען \ אדווערטייזין רופט:
 718.554.7519

718-305-6942 • 212-444-9899

שבת של מי היתה

במסגרת מפעל "החזקת מלמד"

בשם אלפי בני ציון תלמידי המוסדות, ובשם מצדיקי הרכיבים אלו מלמדי תינוקות, שלוחה ברכתינו לכבוד הני אנשי שם קרואי מועד, אשר משמים וכו בזכות של כיתה שע"י מוסדותינו הק, ובעזרתם נוכל להחזיק מעמד, לחנך צאצאינו ע"ד המסורה לנו מרבנותה"ק על טהרת הקודש

פר' אחרי קדושים

- נו"ה יואל וואלף לעווי הי"ו**
המלמד: הר"ר עזרא בנעט שליט"א
והר"ר מרדכי מנחם שווארטץ שליט"א
- נו"ה ישעי אליעזר קרויס הי"ו**
המלמד: הר"ר משה ברוך כץ שליט"א
- נו"ה הלל אלימלך שפיטצער הי"ו**
המלמד: הר"ר משה יוחנן קליין שליט"א
- הרב ליפא בערקאוויטש שליט"א**
המלמד: הר"ר משה ראטה שליט"א
- נו"ה חיים שלמה אקרמאן הי"ו**
המלמד: הר"ר נפתלי יעקב פאלאטשעק שליט"א
- נו"ה ישראל יצחק בערנאטה הי"ו**
המלמד: הר"ר חיים הירש שליט"א
והר"ר נפתלי צבי בראדי שליט"א
- נו"ה ישראל בער לעבאוויטש הי"ו**
המלמד: הר"ר שאול יחזקאל שווארטץ שליט"א
- נו"ה חנני בנימין הירש הי"ו**
המלמד: הר"ר שמואל אלטער בנעט שליט"א
- נו"ה מרדכי יחזקאל לעווי הי"ו**
המלמד: הר"ר צבי יודא ווייס שליט"א
והר"ר שמעון יואל בראך שליט"א

- נו"ה שמואל שווארטץ הי"ו**
המלמד: הר"ר אהרן ווייסהויז שליט"א
- נו"ה מאיר בתן גרינפעלד הי"ו**
המלמד: הר"ר הערשל גראס שליט"א
- החתן עזריאל מיטעלמאן הי"ו**
המלמד: הר"ר יואל גרינוואלד שליט"א
והר"ר דוד שלמה וואנאצקער שליט"א
- נו"ה יוסף מרדכי כהנא הי"ו**
המגזיש: הר"ר אברהם ישעי ווייס שליט"א
והר"ר נפתלי ראטשילד שליט"א
- נו"ה יואל הירש הי"ו**
המלמד: הר"ר יואל וויינבערגער שליט"א
והר"ר שמואל שאול גרינוואלד שליט"א
- נו"ה שמואל בנימין סופר הי"ו**
המלמד: הר"ר יוסף מאיר שווארטץ שליט"א
- נו"ה יצחק משה ראזענבערג הי"ו**
המלמד: הר"ר יעקב מיכאל היילברון שליט"א
- נו"ה אלי גאלדבערגער הי"ו**
המלמד: הר"ר מאיר חיים שישא שליט"א
- נו"ה יצחק צבי קליין הי"ו**
המלמד: הר"ר מנשה ברוך קליין שליט"א

זכות כל השעות של תורה ותפילה שנלמדו במסגרת הכיתה, יזקף לזכותכם לעד ולנצח נצחים, עץ חיים הוא למחזיקים בה ותומכיה מאושר.

שבת של מי היתה, שבת של רבי אלעזר בן עזריה היתה, וכמה היתה הגדה הזו, אמרו לו בפרשת הקהל, ומה דרש בה, הקהל את העם האנשים והנשים והטף, אם אנשים באים ללמוד נשים באות לשמוע טף למה באין, "כדי ליתן שכר למביאייהן". (חגיגה ג.)

מפעל החזקת מלמד
שע"י הנהלת המוסדות, פה בארה"ק

דבר בעתו

לקט אמרי קודש מפי צדיקו וקדושי עליון,
בגודל קדושת הימים הבעל"ט וסגולתו

ימי הספירה (ג)

נש"ב עולם התשובה וימים האלה נק' אצל אומה"ע למי וגם הם מודים שהימים האלה הם טובים ומסוגלים לרפואה ומי הוא מנין חמשים והעיקר הוא שהימים האלה הם טובים ומסוגלים לרפואת הנפש. (אוהב ישראל)

וזה הענין היה במצרים בחג הפסח שפסח הקב"ה על כל המעלות ומדריגות ופתח לנו שער להשפיע ענינו אור עליון מאד ולכן אמר ועברתי באמ"צ וכו' אני ולא מלאך וכו' כי היה נגד המלאכים למעלה ממדרגותם ואח"כ נפלו ישראל מזה המדריגה כי זה היה בלא התעוררותינו וצריך לילך מעט מעט מדרג' לדרגא ולהתחזק בכל יום מדרגה לדרגא וממדה זו למדה אחרת בעבודתו ית' ולהתחזק בכל יום יותר ולעבודתו ית' ולבא לאור עליון שנתגלה עליו בפסח ובכל יום מימי הספירה צריך לקבל קדושה יתירה ולתרחק מטומאה וזהו כמ"ש כדי לטהרנו מקלפותינו ומטומאתינו וכו' ואתה ואתקדש בקדושה. (זרע קודש)

ענין הספירה הם בכוונה הזאת שצריך לספור הימים והשבועות לצפות וליחלות על יום חג השבועות שהוא זמן היחוד הנעלה בעליונים ע"י המעש"ט והקדושה וטהרה של ב"י כי אך זה יסוד כל תקוה וכל ישועה שבעולם כמ"ש שברתי לישעתך ד'. (תפארת שלמה)

בעת הספירה יש לאדם לשמוח ולדבק א"ע באלו המדות ישרים כיון שאדם חפץ שמידות ישרים ימשוך בו ואהבה ויראת הבורא ימשוך בו כמאמר חז"ל בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו והנה בפסח ה' התגלות והעתעוררות של מדות ישרים והשכליות מהבורא ב"ה ובספירה והא התעוררות שלנו כלומר שאנחנו חפצים בזה התעוררות העליון מה שנתגלה בפסח ממילא ניתוסף מלמעלה יותר האר' והודוכות בזה החפץ והרצון שאנחנו חפצים לכן בימי הספיר' להיות מוכנים ורוצים בזה השפע. (קדושת לוי)

כל חיי האדם הם תלוים בימים אלו ימי הספירה למעלה ולמטה. (תולדות יעקב יוסף)

בשבתות הספירה יתרבה הקדושה יותר. (עבודת ישראל)

מ"ט יום הספירה בין ראשון של פסח עד השבועות הנה הם כחוד"מ בין ראשון של סוכות ושמיני עצרת. (רבינו בחיי)

והגם שכבר עברו מה שעברו מימי הספירה יותר מב' חלקים אעפ"כ עדיין יש שהות לתקן א"ע מי שלא עבד ותיקן עד הנה עדיין יש לו זמן ב' שבועות שלחך תנא י"ד יום בשנה חשוב שנה. (באר משה)

מפסח ועד עצרת כי אז דנין את כל הנשמות הן נשמות החיים הן נשמות המתים. (מדרש פנחס)

הימים הללו נספרים, ואחד עושה רשימה כמ"ש היום יום, והיום נותן כח חדש, והזמן מפסח עד שבועות נותן כח לכל השנה ונותן אור והכנה לקבלת התורה, ואף שאין יודעים באיזה אופן מ"מ המצוה פועלת שלה. (חידושי הרי"ם)

ויש אומרים טעם אחר מפני שעולם בצער מפסח עד שבועות על התבואות ועל האילנות כדאית' פרק קמ"ט שראש השנה תניא אמר ר' יהודה מפני מה אמרה תורה הביאו עומר בפסח מפני שהפסח זמן תבואה הוא אמר הקב"ה הקריבו לפני עומר בפסח כדי שתתברך לכם תבואה שבשדות ומפני מה אמרה תורה נסכו מים בחג מפני שחג זמן גשמי שנה הוא, אמר הקב"ה נסכו לפני מים בחג כדי שיתברכו לכם גשמי שנה, וכו' ולפיכך צוה הקב"ה לספור ימים אלו כדי שנזכור צער העולם ולשוב לו בלבב שלם ולהתחנן לפניו לרחם עלינו ועל הבריות ועל הארץ שיהיו התבואות כתקנן שהם סבת חייו שאם אין קמח אין תורה. (אבודרהם)

טעם אמירת פרקי אבות, בין פסח לעצרת הוא כי בימים האלו מחיוב כל איש ואיש מישראל לטהר א"ע בימי הספירה כמו שנטהרו ישאל מאז מטומאת מצרים כנודע מהזה"ק שבעה שבועות כענין ז' ימי הנדה הם, ולכם אומרים אז מס' אבות כדי לראות ולהבין כל המדות טובות הנזכרים שם, ולכסוף ולהשתוקק מתי אעשה כן גם אני, ולשוב בתשובה שלימה לפי השי"ת ולזאת יש במס' זו חמשה פרקים נגד ה' ש"ב הכוללים, וכ"א כלול מעשר הם

דברות קודש

מכ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

אצל סעודת הילולא רבתי כ"ו ניסן ומעמד חיזוק היסודות
לטובת צדקת רבי מאיר בעל הנס כולל עצי חיים

מוצש"ק פרשת שמיני העעל"ט

...איינס פון די פעולות וואס דער טאטע ז"ל האט געטון. אין עניני צדקה והסד האט ער אסאך עוסק געווען, און איינס דערפון וואס ער האט אויפגעשטעלט דעם "כולל עצי חיים" אין בני ברק לשמו זלזכרו פון זיין הייליגן טאטן (הגה"ק בעל עצי חיים ז"ע). דער טאטע ז"ל האט געוואוסט ווי דער זיידע ז"ל דער עצי חיים האט געקעמפט פאר דעם. ס'איז אים נישט אזוי גרינג אנגעקומען. אסאך עגמות נפש האט דאס אים געקאסט ביז ער האט אהערגעשטעלט דעם כולל. ער איז אנגעזאגט געווארן פונעם זיידע ז"ל דער קדושת יום טוב, וואס פאר די פטירה האט ער אנגעזאגט מען זאל מאכן א כולל לצדקת רבי מאיר בעל הנס.

דער זיידע ז"ל איז געווען א אינגערמאן ווען ער האט אנגענומען דאס רבנות, און ער האט אנגעהויבן צו טון אין דעם ענין. אסאך אסאך עגמות נפש האט דאס אים געקאסט. אבער ער האט דאס געהאלטן פאר א הייליגע ארבעט, עבודת ה', און ביז צו די לעצטע מינוט האט ער אין דעם געטון. איך האב בריוון וואו ער שרייבט איבער די ענינים, און מ'זעט אז דאס איז אים נוגע געווען ללבן.

דער טאטע ז"ל האט דאס שפעטער מחדש געווען. ער האט אויפגעשטעלט דעם כולל עצי חיים. ער האט אליינס געשיקט געלט, געגעגעבן געלט און געשאפן געלט.

נאך די פטירה פון טאטן ז"ל האבן מיר באשלאסן אז מען דארף דאס זען אנצוהאלטן. ס'איז איינס פון זיינע פעולות, און ס'איז אן ענין פון מכבדו בחיים ומכבדו במותו. כ'האב ממנה געווען מיין ברודער זאל זיין געזונט הרה"צ רבי שלום אליעזר, ער זאל זיין נשיא פון דעם כולל. זינט דעמאלט האט ער אנגעהויבן צו טון אין דעם ענין, מ'אט צוגעצויגן אינגעלייט וואס זענען געווארן עסקנים.

אינדערהיים האט מען געוואוסט די רבי מאיר בעל הנס געלט האט מען גערופן "שקל הקודש". מ'האט דאס גערופן "תרומת ה'".

נא וויל איך דא בעטן דעם ציבור, היינט נאכט ס'איז די יארצייט פונעם טאטן ז"ל אז מען זאל זיך משתתף זיין ברוח נדיבה פאר די צדקה פון רבי מאיר בעל הנס, דאס איז פאר אחינו בני ישראל. דער שכל און די סברה זאגט אזוי, אז אחינו בני ישראל אין אמעריקע, זאלן מחזיק זיין אחים לדעה אין ארה"ק, די וואס זיצן על התורה ועל העבודה און דינען דעם באשפער, וואס דאס איז געווען דער תכלית וואס אלע תלמידי בעל שם טוב האבן געטון פאר צדקת רבי מאיר בעל הנס, כדי מ'זאל האבן א קשר מיט ארץ ישראל, מיט עבודת ה' אין ארה"ק. אלע תפלות ווערן דאך דורך דארט נתקבל, ס'גייט דורך ארץ ישראל, והתפללו אל דרך ארצם.

וויל איך דא בעטן דעם ציבור, מ'זאל דאס צוהאלטן, ס'זאל זיין א נחת רוח פארן טאטן ז"ל נבג"מ אז מ'זאל דאס ווייטער ממשיך זיין. דער אויבערשטער זאל העלפן אז יעדער זאל געבענטשט ווערן בכל מילי דמיטב.

אלקא דמאיר ענני

דרשת פתיחת הזמן

מאת כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

בהיכל הישיבה גדולה בקרית יואל יע"א

ובזה יש לפרש מה שמצינו לעיל (ויקרא י טז) שקצף משה על מה שלא אכלו שעיר החטאת באנינות, ומבואר שם בכתובים שעל פי אהרן נשרף ולא נאכל, ויש להבין במאי פליגי משה ואהרן. אמנם על פי האמור י"ל, כי משה רבינו היה ס"ל כן דקודם מתן תורה היה לאבותינו דין בן נח, ואחר מתן תורה היה להם דין גר שנתגייר ולא היה נוהג בהם שום אחוה, ועל כן היה ס"ל דאינו נוהג בהם אנינות על מיתת נדב ואביהוא, ועל כן קצף עליהם משה מדוע לא אכלו את שעיר החטאת, ואהרן היה ס"ל דיש להם דין אחוה, ונוהג בהם אנינות, ולכן צוה לשורפו שלא לאוכלו.

ועל פי זה יש לפרש מה שאמר הקב"ה למשה רבינו, שלח לך אנשים, פירש"י ז"ל שלח לך לדעתך, אני איני מצווה לך אם תרצה שלח, וצריך ביאור מהו הכוונה שלח לך לדעתך, הרי אם לא רצה הקב"ה בשליחת המרגלים למה יסכים משה רבינו לדעתו לשלחם.

אך ביאור הענין כי מודעת זאת שבני ישראל יצאו ממצרים קודם הזמן מחמת שהיה להם דין ישראל קודם מתן תורה, כמו שכתב בברכת שמואל (פ' שמות) בטעם שיצאו ישראל ממצרים טרם שנשלם הזמן, דק"ל (קידושין טו.) עבד עברי אינו עובד אלא ביום ולא בלילה, ובמצרים נשתעבדו ביום ובלילה (פרד"א פמ"ח), ונצטרף להם הלילות להשלים הזמן. וזהו דוקא אם היה להם דין ישראל ודינם כעבד עברי, מה שאין כן אם היה להם דין בני נח, הרי עבד כנעני עובד בין ביום ובין בלילה, עכ"ד.

ולזה אמר הקב"ה למשה שלח לך לדעתך, שס"ל למשה דקודם מתן תורה היה לאבותינו דין בן נח, כפי אשר קצף על אלעזר ואיתמר על שלא אכלו את

וידבר ה' אל משה אחרי מות שני בני אהרן בקרבנתם לפני ה' וימותו, איתא במדרש פליאה (הובא בעיר דוד אות קעא) כיון שנכנסו שני פולמוסין דנורא בחוטמיהן של נדב ואביהוא, אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה, רבונו של עולם למה קרעת לישראל את היים, ענו שרפי קודש השיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם (איכה ה כא), והיא פלאי.

ונראה בהקדם מה שנאמר לעיל בפרשת שמיני, ויקרא משה אל מישאל ואל אלצפן בני עזיאל דוד אהרן ויאמר אליהם קרבו שאו את אחיכם מאת פני הקודש אל מחוץ למחנה, והקשה בקרבן אהרן (פ' שמיני) הא קי"ל (זבחים ק.) לה יטמא מצוה, אם כן היה החיוב מוטל על אלעזר ואיתמר לטמא לאחיהם, ותירץ בשם חכמי צרפת, דיום הזה היה יום חינוכם, שדינם ככהן גדול, ואסור לטמא אפילו לז' קרובים. ובספר נפתלי שבע רצון (פ' בהעלותך) תירץ, דאחים שנולדו קודם מתן תורה אין להם דין אחוה כלל לאחר מתן תורה, דגר שנתייר כקטן שנולד דמי (יבמות סב.) עכ"ד.

ושני תירוצים אלו תלוי בחקירת הקדמונים (הובא בפרשת דרכים דרוש הראשון) אם היה לאבותינו קודם מתן תורה דין בני נח או דין ישראל, שאם היה להם דין בן נח, שפיר יש לומר כתירוץ הב' דמשום הכי לא נטמאו אלעזר ואיתמר, כי בשעת מתן תורה נתגיירו כולם, ואין נוהג בהם דין אחוה, מה שאין כן אם כבר היה להם דין ישראל, הרי כולם נולדו בכשרות ויש להם דין אחוה, וצריך לומר כתירוץ הא' דלכן לא נטמאו אלעזר ואיתמר, שאותו יום היה יום חינוכם ודינם ככהן גדול שאינו מטמא אפילו לז' קרובים.

נכנסו לדין ישראל וגר שנתגייר כקטן שנולד, שמע מינה דקודם מתן תורה היה להם דין בן נח, ואם כן בהיותם משועבדים במצרים היה להם דין עבד כנעני שעובד בין ביום ובין בלילה, נמצא דעדיין לא נשלם הזמן, ועל כן שאלו מלאכי השרת למה קרעת את הים לפניהם, וכמבואר במדרש (ילקוט בשלח רמז"א) שטען שר של ים שעדיין לא נשלם הזמן.

ועל זה ענו שרפי קודש השיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם, פי' שיש עוד טעם אחר למה יצאו ממצרים קודם הזמן, וכמו שכתב בערבי נחל (לפסח דרוש ב) על פי מה שאמרו חז"ל (סנהדרין צח). על הכתוב (ישעיה ס כב) אני ה' בעתה אחישנה, זכו אחישנה, לא זכו בעתה. ומעתה יש לומר כי גם במצרים היו שני גאולות, ואלו לא זכו היה בעתה ומתאחר עד ארבע מאות שנה, אלא לפי שזכו ישראל ועשו תשובה בהיותם במצרים כמבואר במדרש (שמו"ר פ"א ס"ו), על כן זכו ונתקיים בהם גאולת אחישנה ויצאו קודם הזמן, עכ"ד. וזה שענו שרפי קודש השיבנו ה' אליך ונשובה וגו', שעל ידי שנתקבל תשובת בני ישראל זכו לבחינת חדש ימינו כקד"ם בבחינת אחישנה, ונשלם בזה הזמן ועל כן נקרע הים.

*

בזאת יבא אהרן אל הקודש בפר בן בקר לחטאת ואיל לעולה, ובמדרש רבה (פכ"א ס"ו) דרש בזאת בזכות התורה, וצ"ב.

ויתבאר על פי מה שכתב בתפארת שלמה (פ' ויחי) לפרש הכתוב האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים, דהנה כתיב (שיר השירים א ד) משכני אחרריך נרוצה, פי' אנו מתפללים להקב"ה להמשיך אותנו אליו במדת החסד ואנחנו נרוצה אחריו, כי קנין משיכה הוא בשני אופנים (בבא בתרא עה), הא' הכישה במקל והיא תבוא, והב' קורא לה והיא באה, והנה באופן הראשון בבחינת הכישה במקל כבר לקינו והוצללנו בכובד הגלות המר, אך אנו מצפים להיות הגאולה וישועה באופן השנית בבחינת קורא לה והיא באה, וזה שאמר יעקב אבינו את אשר יקרא אתכם באחרית הימים, שהיה מתפלל על אחרית הימים קודם ביאת הגואל שאין בנו עוד

שעיר החטאת משום שקודם מתן תורה היה להם דין בן נח ולאחר מתן תורה אינו נוהג בהם דין אחוה, וכיון שכן הרי עדיין לא נשלם הזמן בזה ששעבדו המצרים אותם בלילות, דעבד כנעני עובד בין ביום ובין בלילה, ועל כרחק צריך לומר כמו שכתב במגלה עמוקות (ס"פ שמות) דשאר גליות משלימין השעבוד מצרים, על כן שלח לך מרגלים, שזה יגרום אחר כך שאר גליות, וכמ"ש חז"ל (תענית כט). ויבכו העם בלילה ההוא, הם בכו בכיה של חנם ואני אקבע להם בכיה לדורות, דהרי לשיטת משה צריכים עדיין לשאר גליות להשלים גזירה הקדומה של ארבע מאות שנה.

והנה כתב בחוט המשולש (שער אשר פרשה זו) בביאור המדרש (ילקוט שמיני רמז תקכ"ד) מפני מה מתו בני אהרן לפי שנכנסו לפני ולפנים, אבא חנן אומר על ידי שלא נשאו נשים, תמן תנן וכפר בעדו ובעד ביתו, זו אשתו. והקשה בזית רענן (פ' שמיני רמז תקכ"ו) הא האי קרא דוכפר בעדו בכהן גדול ביום הכיפורים כתיב, אבל בכהן הדיוט או בכהן גדול בשאר ימות השנה מותר לעבוד עבודה בלי אשה. אך ביאור הענין, דיש לומר שהיו רשאים ליכנס לפני ולפנים, כיון שאותו היום היה יום חינוכם ודינם ככהן גדול, ובזה אתי שפיר למה נענשו על שלא נשאו נשים. ולפי זה אבא חנן ותנא קמא לא פליגי כלל, דהאמת הוא כפשטא דקרא בהקריבם לפני ה', שהעונש היה בשביל שנכנסו להקטיר לפנים ככהן גדול ביום הכיפורים, אלא דקשה הרי יש להם התנצלות שסברו שהיה להם היום הזה דין כהן גדול, אמנם כיון שלא נשאו נשים נסתר התנצלות זה, דאי סברי דיש להם דין כהן גדול ביום הכיפורים, אם כן מפני מה עשו העבודה בלי נשים הלא כתיב וכפר בעדו ובעד ביתו זו אשתו, עכ"ד.

ומעתה יתבאר המדרש בשעה שנכנסו שני פולמוסין דנורא לתוך חוטמיהן של נדב ואביהוא ומתו, והטעם שמתו הוא מפני שנכנסו לפני ולפנים, כי באמת לא היה להם באותו יום דין כהן גדול, וכיון שלא היה להם דין כהן גדול על כרחק צריך לומר דמה שלא טימאו להם אלעזר ואיתמר הוא מפני שלא היה להם דין אחוה משעת מתן תורה, שאז

*

עוד יתבאר בזאת יבא אהרן אל הקודש, בזכות התורה, על פי דברי הגמרא (בבא בתרא טז). אמר רבא, ביקש איוב לפטור את העולם כולו בדין, אמר רבונן של עולם בראת שור פרסותיו סדוקות בראת חמור פרסותיו קלוטות בראת צדיקים בראת רשעים, מי מעכב על ירך, ומה אהדרו ליה חבריו לאיוב, ברא הקב"ה יצר הרע ברא לו תבלין תורה.

וביאר זקיני המהרש"א זללה"ה כי איוב טען ואמר שהאדם מוכרח במעשיו בתולדתו בטבעו, ולזה לקח דמיון משני בריאות הפכיים, בראת שור הוא מובחר שבמינים שפתח בו הכתוב תחילה בטהורים, ובראת חמור שהוא השפל שבמינים מצד חומרו שעל כן נקרא חמור, והשור לא ישובח והחמור לא יגונה, לקבל שכר או עונש, כיון שכל אחד מוכרח מצד טבעו מיום הבריאה, כמו כן בראת צדיקים ובראת רשעים שכך יהיו מצד בריאותם והם מוכרחים על מעשיהם, ואין ראוי שיקבל הצדיק שכר והרשע עונש, ואהדרו ליה חבריו שהדבר תלוי באדם, כי ברא הקב"ה יצר הרע שעל ידו נעשה רשע, אבל נתן ביד האדם תבלין היא התורה לבחור בטוב, עיי"ש בדבריו כי נעמו.

ובזה יתבאר המדרש בזאת יבא אהרן אל הקודש, בזכות התורה, דאיתא שם במדרש רבה (ס"ה) בזאת יבא אהרן, זש"ה (משלי כד ו) כי בתחבולות תעשה לך מלחמה, אם עשית חבילות של עבירות עשה כנגדן חבילות של מצות. אמנם לכאורה יאמר האדם כי מה שעשה חבילות של עבירות, היה מוכרח במעשיו, ואיך יוכל לעשות כנגדן חבילות של מצות, הלא יש לו כמה וכמה נטיות וטבעיות רעות, לזה דרש המדרש בזאת יבא אהרן אל הקודש בזכות התורה, כי בכח של לימוד התורה יוכל להכניע את כח היצר וכח הרע המושרש בקרבו, ולעשות חבילות של מצות.

*

עוד י"ל בזאת יבא אהרן אל הקודש, על פי דברי הרמב"ם (הל' איסורי ביאה פכ"ב הל"ח) שאין מחשבת עריות מתגברת אלא בלב פנוי מן החכמה. והנה רש"י פי' קדושים תהיו, הוו פרושים מעריות. וזה שאמר

כח לסבול היסורים מסובד הגלות המר, הנה יקרא אתכם בקריאה בעלמא, ויהיה המשיכה אליו בקריאה ולא על ידי יסורים ח"ו, עכדה"ק.

אמנם בכדי שנזכה לקריאה של חיבה צריכים לעסוק בתורה ובמצות, וכמו שנאמר (שמות יט ד) אתם ראייתם אשר עשיתי למצרים ואשא אתכם על כנפי נשרים, שזכינו לבחינת קורא לה והיא באה, ואביא אתכם אלי, שהקב"ה קרא אותנו אליו, וגמר אומר ועתה אם שמוע תשמעו בקולי, כלומר שרק אם שמוע בדברי תורה אז תשמעו בקולי, קול הקריאה של חיבה שהקב"ה קורא אלינו, הרי התנאי שבכדי שנזכה לקריאה של חיבה צריכים לעסוק בתורה וקיום המצות.

ובזה יל"פ מאמר הגמרא (ברכות ה.) אם רואה אדם שיסורים באים עליו יפשפש במעשיו, פשפש ולא מצא יתלה בביטול תורה. והקשו המפרשים מי האיש אשר יאמר זכיתי לבי טהרתי מחטאי, ותו דמשמע שעון ביטול תורה קל הוא. ולפי האמור יתבאר, פפש ולא מצא, היינו שאינו מביין למה צריך להיות קנין דמשיכה דוקא באופן יסורים והכישה במקל, ולמה אינו על ידי קריאה של חיבה, ולזה אמר יתלה בביטול תורה, כי אם היה עוסק בתורה אז היה זוכה לקנין משיכה על ידי קריאה של חיבה.

ועל פי זה אמרתי לפרש מה שנאמר בפרשת וילך, והיה כי תמצאן אותו רעות רבות וצרות וענתה השירה הזאת לפניו לעד, כלומר אם ימצאו אותנו ח"ו רעות רבות וצרות, בחינת הכישה במקל, צריכים לידע שהסיבה לזה הוא מחמת שלא עסקו בתורה, וענתה השירה הזאת לפניו לעד, שהסיבה מה שאנחנו נמצאים לפני ה' והוא בחינת הכישה במקל, הוא מחמת השירה הזאת שלא עסקו בתורה, שבאם יהיו דבוקים בתורה הקדושה יזכו לקנין משיכה על ידי קריאה של חיבה.

ובזה יתבאר המדרש, בזאת יב"א אהרן אל הקודש, בזכות התורה, היינו שבזכות שיעסקו בני ישראל בתורה יזכה להיות נמשך אל הקדושה ולהיות נקנה אל הקב"ה בקריאה של חיבה, באופן קורא לה והיא בא"ה, לא יהיה ח"ו על ידי הכישה במקל.

אם עשית חבילות של עבירות עשה כנגדן חבילות של מצות, ולזה כיון שמדינה זו מיוסד להרבות התאווה בכל הענינים, צריכים לעשות כנגדה חבילות של מצות, למאס התאות הללו בתכלית המיאוס ולפרוש מהם.

תל"ת התחלנו עכשיו ללמוד פרק המפקיד ממס' בבא מציעא, והוא מסכת היחיד במינה, ופרק זה מיוחד לבחורים ויש בהם סוגיות עמוקות וענינים נאים, דברים שכליים, וכאשר שקועים בתורה ללמוד בעיון, אז אין לך שמחה כהתרת הספיקות, והוא עונג גדול, וצריכים למלאות הזמן בלימוד התורה, ולשמור על זמני הישיבה מן הבוקר ועד הערב, והמדקדק בכל הזמנים יכול לרכוש עצמו הרבה שלימות, ויסוד גדול הוא הלימוד בבוקר לפני התפלה, כאשר נהגו חסידים ואנשי מעשה. ובעמדינו בהתחלת הזמן יעשה כל אחד לעצמו מטרה באיזה מקצוע הוא רוצה להשלים עצמו, ובודאי שצריכים אחר כך לסייעתא דשמיא, וכשיש רצון השי"ת מסייע שיוכלו להוציאו מכח אל הפועל. וכמו כן צריכים לעסוק בספרי מוסר וחסידות שיהא יראת ה' קודמת לחכמתו, וגם בערבי שבתות לא יבלו את הזמן, ואדרבה יכולים ללמוד בהם שיעורים מיוחדים להשלים עצמו במקצוע מסוים, וכולם חזי לאצטרופי שיבא על ידם לידי שלימות.

ישיבתינו הק' יסודתו בהררי קודש ע"י מרן דו"ז זללה"ה על תורה ועבודה וגמילות חסדים, ובכך צריכים לראות שיהיה עבודת התפלה בהתלהבות ובהתרוממות ברוב עם הדרת מלך, ולעסוק בגמילות חסדים בגופו, כאשר הורה וביקש אותנו מרן דו"ז זללה"ה שילכו לקבץ מעות וירגילו עצמם לעשות טובה לזולתו.

והשי"ת יעזור שהזמן יעבור בכי טוב בכל הענינים בגשמיות וברוחניות, ונזכה לישיב בהרחבת הדעת ולעסוק בתורה בהתמדה, ויתעלו בתורה וביראת שמים מתוך הרחבת הדעת על מי מנוחות, עדי נזכה כולנו לביאת גואל צדק במהרה בימינו אמן.

בזאת יבא אהרן אל הקוד"ש, שיוכלו לקיים המצות עשה של קדושים תהיו, בזכות התורה, כי רק על ידי כח התורה יזכה האדם להגיע למדריגות של קדושה שלא יתגברו עליו מחשבת עבירה, כי התורה הנותנת לנו כח גדול לשמור את נפשו גופו ונשמתו של האדם שיהיה תמיד בקדושה.

או יאמר על פי מה שכתב הרמב"ן בפרשתן בביאור מצות קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלהיכם, ואמרו חז"ל (תורת כהנים פ"א ס"ב) פרושים תהיו, הענין כי התורה הזהירה בעריות ובמאכלים האסורים וכו', אם כן ימצא בעל התאווה מקום להיות בסובאי יין חוללי בשר למו, וידבר כרצונו בכל הנבלות, שלא הוזכר איסור זה בתורה, והנה יהיה נבל ברשות התורה, לפיכך בא הכתוב אחרי שפרט האיסורים שאסר אותם לגמרי, וצוה בדבר כללי שנהיה פרושים מן המותרות, ונהיה נקיים וטהורים ופרושים מהמון בני אדם שהם מלכלכים עצמם במותרות וכיעורים, עכ"ד.

ושמעתי מכ"ק מרן אאמו"ר זללה"ה לספר עובדא דהוה אצל ק"ז מרן הקדושת יום טוב זללה"ה שראה אצל אחד בתוך ביתו שהוסיף מלח להמתיק מאכלו, נאנח הקדושת יום טוב ואמר, אוי, האם את כל התאוות יש למלאות, עכ"ד. וזהו בחינת קדושים תהיו, שייגדור האדם עצמו מכל תאות והבלי עולם הזה, חיים אנחנו במדינה אשר כל מהותה הוא תאות רעות, וכמה יכולים להגדיל התאווה ולהמתיקה. ושמעתי מזקן אחד עובדא דהוה אצל א"ז העצי חיים זללה"ה בעת שהתאכסן אצל אחד והגיש הבעה"ב לפניו בשר לאכול ושאל לו הבעה"ב האם רוצה לאיזה תבלין למתק הבשר, אמר לו איישר, אבל הבשר אינם צריכים לסרסור (די פלייש דארף נישט קיין מעקלער).

וזה שאמר בזאת יבא אהרן אל הקוד"ש, לבחינת קדושים תהיו, לקדש עצמו במותר לו, בזכות התורה, כי בתוה"ק יש כח הקדושה ואש קודש ששורף את כח היצה"ר שלא יהיה האדם להוט כל כך אחר תאות עולם הזה.

נערך ע"י הוועד להוצאת ספרי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א ותשוה"ח להם

דרשת הגאון הצדיק אבדק"ק סאטמאר-וויליאמסבורג שליט"א

אצל עצרת דרשות ומחאה נגד רעיון הציוני והולכים לבג"ץ הציוני

אור ליום ה' אייר תש"ע לפ"ק, בביהמ"ד הגדול דקהל יטב לב ד' סאטמאר, וויליאמסבורג יצ"ו

נו, אויב אזוי וואלט זיך געקענט שטעלן א שטיקל קשיא, עס קומט זיך צוזאמען א ציבור אידן, יראים ושלמים וועלכע ווילן מקיים זיין די מצוה פון מחאה וואס ליגט שוין לאנג אויף אונז, האט מען געזוכט א פאסיגער געלעגנהייט מען זאל קענען צוזאמענעמען דעם עולם, און מקיים זיין מצות מחאה. נו, לכאורה, מצות מחאה, וואלט דאך בעסער געפאסט, בחוצות העיר - מפרסם זיין און אויסרשייען אונזער וויי געשריי, וואס איז דער תכלית פון זיך צוזאמקומען אין ביהמ"ד און ארומרעדן די ענינים, איז מען דען מיט דעם יוצא מצות מחאה!?

נאר וואס דען, ס'איז היינט ביינאכט - ווי מען האט שוין פריער געהערט - ה' אייר, מען גיט א קוק, אין די תורות פון רבי'ן זכרוננו לברכה, אין דברי יואל - טאקע פאריגע וואך אין פרשת תזריע - ס'איז געווען דעמאלט א מעשה, ס'איז אראפגעפאלן א ספר תורה ל"ע אין ביהמ"ד אום חוה"מ פסח - איז דא דארטן א גאנצע תורה וואס דער רבי רעדט ארום איבער דעם ענין פון דעם נגע הציונות, און דער רבי קומט צו צו דעם ענין פון ה' אייר, זאגט דער רבי זכרוננו לברכה אז ס'איז א דבר ברור ביי אים, ווען די חכמינו ז"ל הקדושים וואלטן היינט געלעבט, וואלטן זיי קובע געווען א תענית ציבור אין אזא ביטערן טאג, ווייל ס'איז אסאך א גרעסערער טאג פון טרויער, ס'איז א גרעסערער חורבן בגוף ובנפש, ווי אסאך תענית ציבור וועלכע זענען יא מתוקן געווארן, נאר וואס דען מען קען נישט גוזר זיין, מען קען נישט מטיל זיין א תענית על הציבור.

אבער בכגון דא - האט ער געזאגט, ס'איז דעמאלט אויך געווען בה"ב - האט מען קובע געווען א תענית, צוליב דער זאך וואס איז געשעהן - ס'איז אראפגעפאלן א ספר תורה און די זעלבע צייט אויך אויף דעם טאג פון ה' אייר, אז דער אייבערשטער זאל מסיר זיין דעם חרון אף, און מיר זאלן ניצול ווערן מכל צרה וצוקה. - איז טייטש, דער רבי זכרוננו לברכה האט געזאגט, וואלטן די חכמי

דער רבי זכרוננו לברכה, אין דער הקדמה פון ויואל משה, איז א גרויסער חלק פון די הקדמה געוויידמעט אויף דעם חיוב וואס ליגט אויף יעדער איד ווען ער זעהט אן עוולה ביי א יחיד, וכל שכן ביי א רבים, ביי א ציבור, א חיוב מחאה. דער רבי זכרוננו לברכה איז מבאר ווי ווייט עס גייט דער חיוב מחאה, ס'איז א גרויסע מחלוקת הפוסקים, צי עד כדי הכאה צי עד כדי נזיפה (עי' ערכין ט"ז ע"ב). אבער דער רבי זכרוננו לברכה, ווען ער ענדיגט שוין כמעט די הקדמה ברענגט ער ארויס דאס ענין, שטייט אין פסוק אין ירמ' (ה, א) שוטטו בחוצות ירושלם וראו נא ודעו ובקשו ברחובותיה אם תמצאו איש אם יש עשה משפט מבקש אמונה ואסלח לה. דער נביא ירמ' זאגט, איידער דער אייבערשטער וועט ברענגען דעם חורבן ירושלים - חורבן ביהמ"ק, וועט מען זיך פריער אומקוקן צי ס'איז דא מענטשן וואס זוכן נאך דעם אמת, וואס זוכן נאך די אמונה.

איז דער רבי זכרוננו לברכה מבאר, וואס הייסט, איז דען נישט געווען אין ירושלים אנשים יראים ושלמים וצדיקים, וואס לויט'ן פסוק וואלט זיי געדארפט מגין זיין אויף ירושלים! זאגט דער רבי זכרוננו לברכה, ס'איז א חילוק, מען קען זיין אנשים יראים ושלמים, אבער טאמער זאגט מען נישט ארויס, מען איז ביי זיך שטוב, דעמאלט האט מען נישט יוצא געווען דעם חיוב. דעריבער האט ירמ' הנביא געזאגט, שוטטו בחוצות ירושלים - דעם דעת האמת, דעם דעת תורה, מוז ווערן אויסגעשריגן אין די גאסן פון ירושלים, און מיט דעם וואס מען איז באהאלטן אין שטוב, האט מען נאך גארנישט יוצא געווען.

און דער רבי ברענגט אראפ דעם אבן עזרא, אברהם אבינו האט געבעטן, אולי יש חמשים צדיקים בתוך העיר (בראשית יח, כד), ס'איז נישט גענוג אז מען איז א צדיק אין סודם, מען דארף זיין אינמיטן דער שטאט, און דארטן דארף ווערן ארויסגעברענגט דער וויי געשריי.

מיר זענען זיך צוזאמגעקומען היינט נישט נאר כדי צו מקיים זיין מצות מחאה - דער אמת איז, די וואס פאסטן מארגן, זאגן ביי סליחות בה"ב - ביי די סליחות פון שני קמא זאגט מען דאך די סליחות פון מלאכי רחמים משרתי עליון, זאגט מען דארטן אולי ירחם כבושי פנים, מיר קומען זיך צוזאמען היינט נאכט, נישט מיט קיין אויפגעהויבענעם קאפ, נישט מיט קיין שטאלץ, מיר זענען כבושי פנים בקרקע, אז וועגן אזעלכע ענינים, ברויך מען נאך ארומצורעדן, און טאקע פאר תלמידים וחסידים פון רבינו ז"ל וואס האבן געהערט און וואס ווייסן - זיי וואלטן געדארפט צו וויסן דעם ריכטיגן דעת תורה.

מיר קומען זיך צוזאמען אין א ביהמ"ד, נישט נאר כדי יוצא צו זיין מצות מחאה, נאר אויך פאר אונזער ציבור אליינס, מען קען באמערקן ביי אונזער ציבור א געוויסער מאס קאלטקייט צו יסודות פון אידישקייט, צו יסודות וואס וואלטן געדארפט מאכן אויפשאקלען אחינו בני ישראל ווען מ'הערט אזעלכע זאכן. דעריבער קומען מיר זיך דא צוזאם, אין קורצן איבערצ'אזור'ן דאס וואס מיר האבן אלע יארן מקבל געווען און דאס וואס דער רבי זכורנו לברכה האט בדמעות שלישי און בדם געשריבן, און געזאגט און געמאנט פון אונזער ציבור.

ס'איז באקאנט דער טייטש פון דעם ישמח משה, דער ישמח משה זאגט, ס'שטייט אין פסוק (תהלים מט, כ), תבוא עד דור אבותי עד נצח לא יראו אור, זאגט דער ישמח משה ס'איז דא אן עבירה וואס מען גייט נישט צו ביז צו די אבות, אבער טאמער איז דא אן עבירה וואס מען איז פוגם אין די אבות, דעמאלט עד נצח לא יראו אור, דעמאלט איז שוין זייער שווער מען זאל קענען תשובה טוהן, עס האט שוין נישט קיין תקומה.

וואס איז דער פשט אז דער פגם גייט ביז צו די אבות? דעם פגם גייט ביז צו די אבות מיינט, אז מען נעמט דעם נאמען פון אבותינו ורבותינו הקדושים, און מיט דעם איז מען מחלל שם שמים!! דאס איז פשט, תבוא עד דור אבותי עד נצח לא יראו אור - ס'איז א חרפה און א בושא אויב א איד א יחיד איז עובר אויף אידישקייט, א ציבור איז א גרעסערע חרפה און א בושא, אבער טאמער ווערט דאס נאך געטוהן מיט א הייליגן נאמען, מיט א נאמען וואס דארף סימבאליזירן דאס פארקערטע - א נאמען וואס דארף ארויסברענגען אן הרחקה פון יעדע מין נגע הציונות, מיט אזא נאמען איז מען מחלל שם שמים?! אוי לה לאותה בושא ואי לה לאותה חרפה.

מען האט שוין פריער דא געהערט אביסל, די דרשה וואס דער רבי זכורנו לברכה האט געזאגט דעם לעצטן דינער פון די געזונטע יארן - דאס ס'איז געווען וישב

ישראל געלעבט אין דעם היינטיגן דור וואלט מען אין דעם יום המרו והנמרה - ווי דער רבי רופט דאס אן אין יויאל משה - קובע געווען א תענית ציבור.

באמת לאמיר זיך איין רגע מתבונן זיין אין דעם ענין פון א תענית ציבור, למה זה דומה - איינס פון די תעניות וועלכע מיר פאסטן איז שבעה עשר בתמוז. דער ערשטער טעם פארוואס מען פאסט שבעה עשר בתמוז איז, ווייל אין דעם טאג האט משה רבינו צעבראכן די לוחות. באמת, מען גיט א קוק אריין אין פסוק, ס'איז געווען א חטא העגל, וואס כלל ישראל ליידט נאך ליידער פון דעם חטא עד היום הזה. וביום פקדי ופקדתי עליהם חטאתם, דער חטא העגל האט אראפ געברענגט כלל ישראל פון זייער א הויכע מדריגה, צו א שפלות וואס עד היום הזה האבן זיי זיך נאכנישט געקענט צוריק אויפהייבן צו די מדריגה וואס זיי זענען געווען איידער דעם חטא העגל. אויבן אויף איז דער חטא העגל געווען אזא מין עון פלילי, אזא מין חורבן פאר אידישקייט, פאר'ן כלל ישראל. אבער דאס איז נישט געווען שבעה עשר בתמוז, זעכצן טאג אין תמוז, זעכצן טאג אין תמוז איז געווען דער חטא העגל, שבעה עשר בתמוז איז משה רבינו אראפגעקומען און צעבראכן די לוחות, אויבן אויף וואלט זיך געשטעלט א שטארקע קשיא, אויב גייט מען קובע זיין א תענית, וואלט מען אפשר געדארפט בעסער קובע זיין, זעכצן טאג אין תמוז וואס דעמאלט האט מען דאך געמאכט דעם חטא העגל, פארוואס האט מען געמאכט דעם תענית שבעה עשר בתמוז וואס דאס איז בלויז א תוצאה געווען פונ'ם חטא העגל.

קען אפשר זיין, ס'איז דא אן עבירה פונ'ם עגל וואס דאס האט מיטגעברענגט מיט זיך אלע עבירות, אבער ווען אידן ווייסן אז ס'איז אן עבירה, איז נאך דא אפשר א שטיקל נחמה, און די גמרא זאגט (עירובין נ"ד ע"א) ווען מען וואלט נישט צובראכן די לוחות, לא נשתכחה תורה מישראל, די ערגסטע זאך וואס קען זיין ביי כלל ישראל איז שכחת התורה. אזוי ווי די גמרא זאגט (שבת קל"ח ע"ב) והפלא ה' את מכותך, איך ווייס נישט וואס די הפלאה איז, אבער אזוי ווי דער נביא זאגט, הנני יוסיף להפליא את העם הזה אז דער פסוק זאגט, הפלא ופלא, איז א סימן אז דאס מיינט שכחת התורה - דעם זיבעצנטער טאג אין תמוז, איז געווען שבירת הלוחות וואס דאס האט גורם געווען שכחת התורה - שכחת התורה, איז ארגער פון ארג, דעמאלט איז טייטש מען ווייסט אפילו שוין נישט וואספארא חטא מען האט געטוהן, מען איז נישט משיג דעם עומק החטא, און ס'איז זייער שווער אז מען זאל זיך קענען צוריקפאפן.

איז געווען דעמאלט ביים דינער, און דער רבי זכרונו לברכה האט געזאגט א דרשה, ער האט גערעדט פון געלט, אבער צום סוף - און מען קען דאס נאכקוקן, ס'איז געדרוקט אין די חידושי תורה אויפ'ן דינער, פון פרשת וישב - האט ער גערעדט מיט אזא שארפקייט, קולי קולות איז געגאנגען, אן אש להבה, נישט נאר אז ס'איז נישט געווען ווייניגער ווי א צווייט מאל, נאר אפשר מער ווי א צווייט מאל.

בדס לבבו האט דער רבי זכרונו לברכה דארטן געשריגן קולות אויף דעם ענין אז מען מאכט אין ארץ ישראל חוקי העכו"ם, מען גייט פארקערט פון דעת תורה, און נאכדעם זאל מען נאך קענען זאגן אז דער אייבערשטער שטיצט די ציונים, מען זאל נאך זאגן אז זיי האבן געמאכט נסים?

די גרעסטע זאך וואס דער רבי זכרונו לברכה האט דעמאלט ארויסגעברענגט איז געווען, אז ווי קען מען דען זאגן אז ביי די ציונים איז שורה אזא סארט זאך ווי נסים, אז דער אייבערשטער העלפט זיי צו, אין דער צייט וואס זיי האבן מאכן געזעצן, און זיי פירן זיך נישט מיט די דיני התורה נאר פארקערט דערפון. קען מען דען זאגן אז דער אייבערשטער אליינס האט אוועקגענומען פון זיך די תורה הקדושה?! איד וואס גלייבט אז ס'איז דא א בורא עולם, אז ס'איז דא א תורה אויף דער וועלט, קען אזוינס אפילו טראכטן?! מען דארף זיך אננעמען פאר'ן עלבון פון דער תורה הקדושה, וואס מען האט אזוי מבזה געווען די תורה.

ס'איז נאך דא אפשר מערערע אידן וועלכע געדענקען די דרשה, וועלכע געדענקען דעם אש קודש, אזוי ווי איך האב נאכגעהערט - ס'איז דעמאלט געווען אידן וואס האבן געמיינט אז ס'איז שוין צום סוף, מ'האט זיך שוין אויפגעהויבן מען האט שוין געוואלט אוועקגיין, און מען האט געהערט ווי דער רבי זכרונו לברכה הייבט אן צו רעדן מיט אזא אש קודש, יעדער איינער איז געווארן נבהל ונשתומם.

אכער אז מען גיט א קוק אין ויואל משה, מיר ווייסן און ס'איז ביי אונז א דבר ברור מקטן ועד גדול, אז גיין צו די בחירות איז אן עוון פלילי, אריינגיין אין כנסת איז ביהרג ואל יעבור, וואס איז די עבירה פון אריינגיין אין כנסת? דער רבי זכרונו לברכה רעכנט אויס אין ויואל משה (סימן ק"א) עטליכע טעמים פארוואס ס'איז ביהרג ואל יעבור אריינצוגיין אין כנסת, צו זיין פון די מחוקקי המשפט, ווי מען האט שוין פריער געהערט - איז דער טעם, ווייל די געזעצן וואס זיי שטעלן דארטן אויף אין כנסת גיבן א כח פאר'ן בית המשפט, און דאס איז קעגן

תשכ"ח, איך וועל נאר דערציילן א קלייניגקייט וואס ס'האט זיך אפגעשפילט פאר דעם - ווער ס'ווייסט אביסל די קורות פון עם ישראל ווייסט, אז א זומער פריער - תשכ"ז איז געווען די ששת ימי אפילה, די זעקס טעג'יגע מלחמה, וואס דעמאלט - סוף זומער, האט דער רבי זכרונו לברכה ארויסגעגעבן דעם על הגאולה ועל התמורה, וואס דארט איז געדרוקט די אלע באקאנטע שלש סעודות תורה'ס וואס ער האט געזאגט במשך דעם זומער - ווינטער נאך דעם, תשכ"ח איז געווען דער דינער פון די מוסדות, פרשת וישב.

איך האב געהערט פון א חשוב'ן בעל הבית, וואס האט מיר דערציילט ער איז נאך דעמאלט געווען א בחור אין דער ישיבה, ער איז געווען זייער נאנט מיט ר' ליפא פריעדמאן ע"ה, און ר' ליפא פריעדמאן איז אריינגעגאנגען צום רבי'ן זכרונו לברכה און אים געבעטן - דער דינער איז נישט געווען דא אין וויליאמסבורג, ס'איז געווען אינדרויסן, און מען האט דאך - ווי פארשטענדליך - געהאפט און ערווארטעט אז ס'וועלן קומען פרעמדע מענטשן, וואס זענען נישט אזוי נאנט און היימיש צו סאטמאר. אפשר האבן זיי א געפיל צו אזא מקום תורה, אפשר וועלן זיי קומען צום דינער. נו, מען קען דאך דאס היינט נישט מסביר זיין וויאזוי דער ווינט אויף דער גאס האט דאן אויסגעזעהן. וויאזוי מען האט מבזה געווען און מבייש ריח געווען דעם נאמען פון סאטמאר און פון רבי'ן זכרונו לברכה, ובפרט אויף דעם ענין וואס ער האט דעמאלט געזאגט - נישט גיין צום כותל, און אזוי אויך די אלע אנדערע דברי אלקים חיים וואס איז געזאגט געווארן יענעם זומער - איז ר' ליפא פריעדמאן אריינגעגאנגען צום רבי'ן פאר'ן דינער, און געבעטן דעם רבי'ן אז ביים איצטיגן דינער זאל דער רבי נישט רעדן די זאכן פון קנאות וכדו', די זאכן זאל ער איבערלאזן אויף א צווייטער געלעגנהייט, ס'קומען דארטן פרעמדע מענטשן אא"וו.

דער רבי זכרונו לברכה גיט אים אזא קוק אן, מיט אזא בליק אין די אויגן, ער האט נישט געענטפערט גארנישט. אבער ר' ליפא האט שוין אלעס פארשטאנען פונ'ם בליק - ווי איינער זאגט "וועסט שוין זעהן, טייל מיר נישט איין", האט ער פארשטאנען אז דא גייט קומען א פייערדיגע תורה, איז ער ארויסגעקומען און ער האט געטראפן דעם אויבנדערמאנטן חשוב'ן בעל הבית וואס איז דעמאלט נאך געווען א בחור - אזוי ווי ער איז געווען נאנט מיט אים, האט ער אים געזאגט - געווענליך פלעגט מען נישט לאזן בחורים קומען צום דינער - אבער איך מיין ס'וועט זיך דיר לוינען, ער האט שוין פארשטאנען וואס דא גייט קומען.

חרפתינו. דאס דארף אויפשטורעמען יעדן איד, וואס האט א ווארימקייט און א געפיל, אדער טאמער איז ח"ו שוין געווארן אביסל אויסגעקילט דער געפיל, זאל ער עפענען א וואל משה און אנהויבן פון אנפאנג, און גיין ווייטער ממאמר למאמר, דאן בעל כרחו וועלן זיך אים עפענען די געפילן, בעל כרחו וועט אים וויי טוהן. ווייל דער דעת תורה אמינית וועט אים אריינשיינען אין הארץ. אז מען וועט לערנען דעם רבי'נס ספרים, וועט עס דעם גאנצן ציבור דא וויי טוהן, מקטן ועד גדול.

און דאס דארפן מיר כסדר חזר'ן, איך וויל נישט לאנג אויפהאלטן ווייל ס'איז נאך דא אנדערע חשוב'ע רבנים, וואס דארפן נאך רעדן און ארויסברענגען דעם ענין, איך וויל נאר מסיים זיין מיט צוויי ענינים וואס מיר האבן נעכטן ביים שיעור פון פרקי אבות ארומגערעדט, וואס איך פיל אז דאס איז שטארק נוגע פאר אונזער ציבור, וואס דאס איז אפשר א תוצאה פארוואס ס'קען זיך מאכן א געוויסער מאס קאלטקייט ביי אונזער ציבור צו יסודות הדת.

דאס ערשטע האט מען ארומגערעדט, אז אין דעם ענין פון פארן אויף ארץ ישראל, הערשט היינט א געוואלדיגער הפקרות - שאל אביך ויגדך זקניך ויאמרו לך (דברים לב, ז), יעדער עלטערער איד, יעדער בעל הבית וואס האט געוואלט פארן אויף ארץ ישראל בחיים חיותו פון רבי'ן זכרונו לברכה, און ער האט געהאט די זכי' אריינצוגיין זיך געזעגענען, האט ער כמעט קיינמאל נישט געקענט באקומען קיין רשות, טאמער האט מען שוין יא באקומען רשות, מיט וויפיל שוועריגקייטן, און מיט וויפיל תנאים דאס איז צוגעגאנגען.

ווער ס'געדענקט נאך, אין די ל' יארן, ווען ס'האט זיך געוואגט עמיצער בלא יודעים און ער איז אריינגעקומען דעמאלט אין ביהמ"ד, און ער האט פארקויפט א צדקה ראפל וואס איז געגאנגען פאר צדקה, און דער זוכה בגורל וואלט געקענט געוואונען א נסיעה אויף ארץ ישראל, ס'האט נישט לאנג געדויערט און ביים איד איז נישט געבליבן קיין איין ראפל גאנץ, עס איז צעפליקט און צעריסן געווארן פאר אזא חוצפה, אריינצוקומען אין סאטמארן ביהמ"ד פארקויפן אזא מין נסיעה קיין ארץ ישראל קעגן דעם רצון פון רבי'ן זכרונו לברכה. אזא מין זאך, פאר'ן אויף ארץ ישראל?! זיך לאזן וואויל גיין!! און אפילו די וועלכע פלאנירן און זיי רעדן זיך איין, אז זיי גייען פארן יעצט אויף מירון, לכבוד התנא רבי שמעון בן יוחאי, וואלט זיי באקומען רשות פון רבי'ן זכרונו לברכה?! און אויב יא, וויאזוי דארף מען צו פארן, און וואו מעג מען אלץ גיין.

דער תורה און פאר דעם אליין איז דא אן איסור פון יהרג ואל יעבור.

איך געדענק שנת תש"נ, איז פארגעקומען אן אסיפה וואס מען איז זיך צוזאמגעקומען ס'איז דאן געווארן הונדערט און פופציג יאר פון דער הסתלקות פונם חת"ם סופר, און מען האט געמאכט דעמאלט א גרויסע אסיפה אין דער "ארמארי", איבערצ'חזר'ן דעם דעת פון חתם סופר. געדענק איך דער טאטע זאל זיין געזונט האט דעמאלט געזאגט בתוך הדברים - דעמאלט תשמ"ט, איז געווען אין ארץ ישראל א גרויסער טומל איבער דעם ענין פון די בחירות הטמאות, דעמאלט איז געווען דאס ערשטע מאל אז די וועלכע רופן זיך "חסיד'ישע" האבן זיך אפגעטיילט פון די וועלכע רופן זיך "ליטווישע" און זיי זענען געווארן צוויי באזונדערע פארטייען. יעדער איינער האט ארויסגענומען די גרעסטע קאנאנען וואס ס'איז נאר שייך, די "חסיד'ישע" האבן ארויסגענומען אלע צדיקים פון דעם בעל שם טוב אנגעהויבן און ווייטער. און די ליטווישע האבן גענומען אלע גאונים פונם גר"א און ווייטער אז די פארטיי גייט ראטעווען די תורה, די פארטיי גייט ראטעווען עס זאל זיין יד החסידות על העליונה - ס'איז געווען א גאנצע מלחמה.

האט דער טאטע זאל זיין געזונט געזאגט דעמאלט, בתוך הדברים, אז מען זעהט אז דעם חתם סופר וואס איז אויך געווען פון די גרעסטע גדולי ישראל, האט קיינער נישט אריינגענומען צו זיך אין דער מלחמה, דאס איז טייטש, קיינער האט נישט געזאגט אז דער חתם סופר האלט אזוי ווי ער, האט דער טאטע זאל זיין געזונט מסביר געווען פארוואס איז דער חתם סופר געווארן אפגעשווינט פון אט דער פאלשער מלחמה? ווייל דער חתם סופר, האט אראפגעשטעלט דעם ענין פון התבדלות מרשעים, ער און זיינע תלמידים האבן ארויסגעברענגט מיט א שטארקייט דעם ענין פון התבדלות מרשעים - כידוע די תלמידי חתם סופר זיי האבן געמאכט דעם טיילונג אין אונגארן - ווייל דער דעת החת"ם סופר ותלמידיו, ותלמידי תלמידיו, איז געווען קעגן דעם ענין פון התחברות לרשעים, נאר התבדלות מרשעים, דעריבער איז דער חתם סופר געווארן אפגעשווינט.

מה נאמר ומה נדבר אז דער הסתר פנים פון היינטיגן דור, זאל גורם זיין אז דער נאמען פון רבי'ן זכרונו לברכה, וואס האט אזויפיל טרערן, און בלוט פארגאסן, און ער איז קראנק געווארן צוליב דער מלחמה, מען זאל קענען נעמען זיין הייליגן נאמען און אריינפירן אין בית המשפט הציוני אריין, אנא נוליק את

האט דער מונקאטשער רב געטייטש הושע נא מכן לשבתך, דער אייבערשטער זאל צוריקקערן די שכינה, צו דעם מקום, וואו ס'איז אייביג געווען, און ס'זאל נישט זיין חלילה קיין חילול מקום הקודש פון די ציונים, אזוי האט ער נאכגעזאגט פאר'ן רבי'ן זכורנו לברכה האט דער רבי זכורנו לברכה געזאגט אזוי "גלייבט מיר, איך האב אויך אזוי געהאלטן, איך בין נאר נישט אזוי שארף, האב איך מיך נישט געטרויעט צו זאגן, און א סימן האסטו אז איך האב אויך אזוי געוואלט זאגן, ווייל איך האב מדייק געווען, די גמרא זאגט מעולם לא זזה שכינה, פארוואס זאגט נישט די גמרא לעולם לא תזוז שכינה, ס'קען נישט אוועקגיין, אלא מאי ס'קען יא אוועקגיין, ס'קען קומען א מצב אז ס'זאל זיין א חילול מקום המקדש, א חילול מקום הקודש, און די שכינה קען אוועקגיין, דעריבער האט די גמרא געזאגט מעולם לא זזה ווייל ס'קען אוועקגיין. נאר וואס דען - ער האט געגעבן אזא וואונק מיט די אויגן - איך בין נישט אזוי שארף, ממילא האב איך דאס נישט געוואלט זאגן", אבער עכ"פ דאס איז געווען דעת קדשו, אפילו ס'איז נישט געשריבן אבער אזוי האט ער זיכער געהאלטן. און אז מען גיט א קוק אין על הגאולה אלע טעמים איבער די ענינים זעהט מען די אלע זאכן, דעת קדשו איבער די ענינים.

ממילא אונזער ציבור דארף זיך מחזק זיין אין די יסודות וואס דער רבי זכורנו לברכה האט פארלאנגט פון אונז. אז מען פארט נישט אהין אויף די אלע מקומות, אז מען פארט נישט אויף ארץ ישראל סתם אזוי, האט מען א ווארימקייט צו אט די יסודות, צום דעת פון ויואל משה, אז מען האט א ווארימקייט, טוט עס וויי.

דאס וואס מען איז זיך היינט צוזאמגעקומען איז פאר צוויי סיבות, אויפקלערן דעם עולם און מקיים זיין די מצות מחאה, האפן מיר מיט'ן אייבערשטנס הילף אז ביידע זאכן וועלן נישט אויספעלן, סיי אויפקלערן אונזער עולם וועט מען נישט דארפן ווייל דער עולם וועט זיך נעמען לערנען די ענינים און פארשטיין דאס וויכטיגקייט פון די טייערע ענינים, און דאס צווייטע - מוחה זיין וועט מען אויך נישט מער ברויכן נאר וילמדו תועים בינה, די אלע וועלן תשובה טוהן בעוד מועד, און זיי וועלן זעהן אז ס'זאל נישט זיין מער קיין חילול הקודש והמקדש, נישט קיין חילול פון דעם נאמען פון רבי'ן זכורנו לברכה, נישט קיין חילול פון זיין דעת תורה, און דער אייבערשטער וועט העלפן אז די מדינה וועט בטל ווערן בלי שום פגע ומכשול לישראל, ביז מיר וועלן שוין זוכה זיין צו גיין בקרוב קעגן גואל צדק בב"א.

און בעיקר דארף מען די קומענדיגע ווערטער רעדן צו דעם גאר נייעם דור, וואס ביי זיי איז דאס ענין וואס מען האט נעכטן ביי פרק ארומגערעדט, זייער גרינג געווארן ל"ע - איך וויל נאר ארויסברענגען א מעשה וואס איך האב היינט געהערט, וואס האט מיר געגעבן א געוואלדיגער חיזוק אין דעם ענין, אז מען גייט יא קיין ארץ ישראל און אסאך יונגעלייט ווייסן נישט - צו זיי ווייסן אפשר יא, נאר ס'גייט זיי אפשר נישט אן, און מען גייט ארום אין אסאך מקומות, וואס דער רבי זכורנו לברכה שרייבט קלאר און ער האט קלאר געזאגט אז מען זאל אויף די מקומות נישט גיין.

און אין איינעם פון די פלעצער וואס מען זעהט היינט א געוויסער מאס קלות, איז דאס ענין פון גיין צום כותל, וואס מען האט שוין נעכטן ביים פרק אביסל ארומגערעדט, נאר איך האב געהערט היינט א מעשה, ס'האט מיר א איד דערציילט אזוי, דער רבי זכורנו לברכה האט דאך געזאגט דעם ענין פון נישט צו גיין צום כותל אום פרשת נשא תשכ"ז. יענעם גאנצן זומער איז געווען כסדר תורות איבער דעם ענין, און פון די תורות איז - ווי פריער דערמאנט - צוזאמגעשטעלט דער גאנצער ספר על הגאולה - ס'איז דאן געווען פרשת ראה, איז דעמאלט געפארן אויף שערן ספרינגס, דער היינטיגער מונקאטשער רב זאל זיין געזונט, ואתו עמו נאך אידן וועלכע זענען געווען ביים מנחת אלעזר, און ביים דרכי תשובה, און אויך איז געווען עטליכע אחוזת מרעיו, איז דער מונקאטשער רב אריינגעקומען צום רבי'ן זכורנו לברכה, האט אים דער רבי זכורנו לברכה געפרעגט "זאג נאר, וואס זאגסטו צו דעם ענין וואס איך האב געזאגט מען זאל נישט גיין צום כותל?".

האט ער געענטפערט "איך וועל זאגן פאר'ן רבי'ן אן אינטרעסאנטע זאך, מיין זיידע דער מנחת אלעזר שרייבט אין ספר שער יששכר, אויף הושע נא מכן לשבתך - איך האב עס טאקע היינט נאכגעקוקט - זאגט דער מונקאטשער רב אזוי, חז"ל זאגן [ילקו"ש מלכים סי' קצ"ה] מעולם לא זזה שכינה מכותל המערבי - די שכינה איז נישט אוועקגעגאנגען פון דעם כותל המערבי, זאגט דער מונקאטשער רב דארטן אזוי, דאס איז נאר כל זמן די ציונים וועלן זיך נישט משתלט זיין אויף דעם מקום המקדש, אויב ס'וועט קומען א צייט - דעמאלט איז שוין געווען א רודעריי אויף דעם ענין - וואס ח"ו זיי וועלן האבן א שליטה אויף דעם מקום, דאן איז נישטא די הבטחת החז"ל, דעמאלט גייט די שכינה אוועק.

צדקת רבי מאיר בעל הנס

כולל עצי חיים

מיסודם של רבותיהו"ק לזית סונטי-סאטנאר

נוסד בשנת תרס"ט ע"י מרן רבותיהו"ק בעל עצי חיים ז"ע - ונתחדש אורה ע"י מרן רבותיהו"ק בעל ברך משה ז"ע
 בחודרת והמסכת ב"ק מרן רבנו הגה"ק שלוש"א - כ"ק הגה"ק רבי שלום אליעזר טייטלבוים שליט"א, נשא הכולל
 קרית יואל - בני ברק יצ"ו

"ברכת מזל טוב"

הגנו משגרים ברכת מזל טוב תמה ולבבית לאנשי שלומינו החשובים כל אחד בשמו יבוח

הרה"ח ר' יהושע גראם שליט"א

לאירוסי בנו הבה"ח אהרן משה הי"ו תלמיד ישיבתינו

הרה"ח ר' משה ירחנן קליין שליט"א

חבר ועד קרן עזר נישואין

לאירוסי בתו

הרה"ח ר' חיים שלום קליין שליט"א

להכנס נכדו הב' ישעי' מרדכי נ"ו לעול התורה והמצוות

בן בנו הרה"ח ר' שלמה יצחק קליין שליט"א, ירושלים ת"צ

הרה"ח ר' משה ראטה שליט"א

ולאביו הרה"ח ר' הנני' יו"ט ליפא ראטה שליט"א

להכנס בנו, נכדו הב' שמואל יואל נ"ו לעול התורה והמצוות

הרה"ח ר' ראובן יואל יאקאב שליט"א

להכנס בנו הב' יוסף נ"ו לעול התורה והמצוות

הר"ד נפתלי הירצקא פרענקל הי"ו

ולאביו הרה"ח ר' ניסן פרענקל שליט"א

ולוקינו הרה"ח ר' פרץ לעפקאוויטש שליט"א

להכנס בנו, נכדם הב' לייבוש נ"ו לעול התורה והמצוות

• כולל אברכים מצויינים

כולל להוראה

כולל הלכות שבת

כולל הלכות יו"ט

חברה משניות

• התאחדות האברכים

ארגון שיעורי תורה

חבורת יסודי התורה

איחוד החבורות

מערכת קול התאחדותי

• מפעלי צדקה חסד

מפעל החסד "ידי משה"

קמחא דפסחא "ידי חסד"

ועד עריכת שמחות לאנ"ש

ארגון "חסדי משה"

למען אחי ורעי

קופת גמ"ח

קרן עזר נישואין